DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P, NEGYEDÉVRE 7 P, FÉLÉVRE 14 P, ÉVENTE 26 PENGŐ EGYES SZÁM 10 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR

XIII. ÉVFOLYAM. 272. SZÁM. *Debrecen, 1936 november 27 péntek* ÁRA 10 FILLÉR

Páratlan szépségü flottagyakorlat Horthy kormányzó tiszteletére

A kormányzó remek beszéde a flottaszemle utáni reggelin — „Ez a nap életem legszebb emléke marad" — Az olasz király válasza: Valamennyi olasz tengerészt boldogság és büszkeség hatja át...

Az olasz király és királyné és a trónörökös pár május első felében jönnek Budapestre Mussolini látogatása később következik

Nápoly, nov. 26. Az olasz király, Horthy Miklós kormányzó és felesége, Darányi Kálmán miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter s kiséretük csütörtök reggel különvonaton Nápolyba indultak, ahová **10 órakor** érkeztek meg. A Mergellina pályaudvaron a nápolyi helyőrség díszszázada állott, az épületeket magyar és olasz lobogók, valamint Nápoly zászlói díszitették. A Himnusz hangjai mellett gördült be a pályaudvarra a vonat. Umberto trónörökös fogadta az érkezőket. A pályaudvaron kivül a nápolyi helyőrség tábornoki, törzstiszti és főtiszti küldöttsége helyezkedett el, az utvonalon több hatalmas diadalív emelkedett. **Az elsőn babérágak és magyar zászlók között ez a magyarnyelvü felirat:**

— Nem, nem, soha!

A második diadalíven:

— Üdv Magyarország kormányzójának!

Közvetlenül a flottaszemle megkezdése előtt érkezett meg a nápolyi kikötőbe a Duce hárommotoros repülőgépén, amelyet szokása szerint ő maga vezetett.

Magyarnyelvü plakátok szegélyezték azt az utvonalat, amelyen a király és a kormányzó a kikötőbe ment. Mialatt a kocsik a kikötő felé haladtak, a katonai zenekarok a magyar Himnuszt játszották, a levegőben repülőgépek berregtek, a többszázezer főnyi tömeg lelkesen éljenezte a kormányzót és a királyt.

A KORMÁNYZÓ A OLASZ VEZÉRHAJÓN

Összesen 108 hajó horgonyzott már a nápolyi kikötőben napok óta, a Zára és az Emanuele Filiberto vezérhajó parancsnoksága alatt.

A kikötőben a Beverello mólónál állott meg a menet. A kikötő végén állott a haditengerészet első hajóhadának vezérhajója, a 10.000 tonnás Zara ünnepi zászlódiszben. Amikor a király és a kormányzó féltizenegy előtt megérkezett a kikötőbe, a partvédő ütegek díszlövéseket adtak le, valamennyi hajó főárbocára felröppent a magyar lobogó. A király, a kormányzó, a kormányzóné, a magyar miniszterelnök, külügyminiszter, Ciano olasz külügyminiszter és kiséretük motorcsónakokba szálltak és a motorcsónakokról megszemlélték a kikötőben álló hajókat. A partokon a zenekar ezalatt a Giovinezzát játszotta, a legénység valamennyi hajón háromszor ezt kiáltotta:

— Evviva il Re! Éljen a király!

Háromnegyed tizenegykor 21 ágyulövés dördült el a Zara ágyuiból, ez a szuveréneknek kijáró tisztelgés. Ugyanakkor a vezérhajó főárbocára felröppent a királyi lobogó és Horthy Miklós, az otrantói hős 18 év után először lépett hadihajóra. A Zara fedélzetén Mussolini fogadta a királyt és a kormányzót.

Lenyügöző kép a tengeren

A Zara fedélzetén a zenekar belekezd a magyar és olasz Himnuszba. Viktor Emánuel és Horthy Miklós kiséretükkel elvonulnak a legénység sorfala előtt. Ezután az első hajóraj parancsnoka, Bucci tengernagy lép az olasz király elé és jelentést tesz. Viktor Emánuel parancsot ad a tengernagynak a flottaszemle megkezdésére.

Bucci tengernagy továbbitja a parancsot, felbugnak a cirkálók hatalmas gépei, az admirális hajó leadja a jelzéseket és ebben a pillanatban elindul a Zára, utána az Aurora cirkáló, amelynek fedélzetén a kormányzóné és a piemonti hercegnő foglal helyet, az első hajóraj egységei után.

Az olasz király és a kormányzó már helyet foglalt ekkor a Zára parancsnoki hidján, hogy onnan szemlélje az eseményeket.

A Zára hatalmas sebességgel haladt az első hajóraj felfejlődött egységei felé.

Az első hajóraj nyolc cirkálója egysoros vonalban, 12 torpedóromboló pedig kétsoros vonalban haladt nagy sebességgel. Amikor a Zára utólérte a hajórajt és elfoglalta a hajóraj élén az őt megillető helyet, az olasz király és a magyar kormányzó tiszteletére megdördültek a hajóraj husz egységének ágyui.

Ezalatt a tűző napsütésben nagy sebességgel közeledett *a második hajóraj* az első felé. A két hajóraj találkozása volt a flottagyakorlat legnehezebb része.

Felejthetetlen látványt nyujtott az irtózatos sebességgel kettős sorban egymásfelé közeledő 39 hadihajó. A hajók gépei hatalmas tajtékot vernek az azurkék tengeren.

Egy óra előtt néhány perccel érte el a második hajóraj első cirkálója az első hajóraj egységének vonalát. Ebben a pillanatban *a második hajóraj hét cirkálója és 12 felderítő naszádja 21 ágyulövést adott le*, hogy tisztelegjen a parancsnoki hajó főárbocára felvont olasz és magyar nemzetiszínű lobogók és a Zara parancsnoki hídján tartózkodó Horthy kormányzó és Viktor Emánuel olasz király előtt.

Most kezdődött el a tulajdonképpeni flottaszemle. A második hajóraj 18 egysége vonult el a Zara előtt és ezután állandóan nagy sebességgel körözve helyezkedett el a parancsnoki hajó körül.

A szemle alatt a tenger fölött *megjelentek a repülőgépek és tiszteletköröket irtak le a levegőben.* Amikor a második hajóraj egységei elhaladtak a Zara előtt, következett a flottagyakorlat utolsó mozdulata, a második hajóraj egységei egymás mögött vonultak fel, utánuk következett ugyancsak egymásmögötti sorban az első hajóraj húsz egysége, élén a Zaraval.

Ebben a pillanatban a Zara teljes fordulatot tett jobbra, utána ugyanezt a gyakorlatot végrehajtotta a flotta valamennyi egysége és a hajóhad elindult vissza a nápolyi kikötőbe.

Visszaindult a kikötő felé a kormányzónét és a piemonti hercegnőt vivő Aurora is és ugyancsak teljes fordulatot végzett a kikötő irányában az olasz kereskedelmi tengerészet legnagyobb hajója, a Rex is. Ennek a hatalmas utasszállító gőzösnek fedélzetén foglaltak helyet a flottaszemle alatt az olasz társadalmi és politikai élet előkelőségei és az összes Nápolyba érkezett külföldi ujságirók.

A flotta azután nyílegyenes vonalban megindult a nápolyi kikötő felé.

A kormányzó beszéde a Zara zászlóshajón

Nápoly, nov. 26. A flottaszemle után **Horthy** Miklós, Magyarország kormányzója a Zara zászlóshajó fedélzetén tartott villásreggelin nagy beszédet mondott. A kormányzó beszéde a következőképpen hangzik:

— Királyi és Császári Felség! Fenség! Tengerészbajtársaim!

— Mostani szavaimmal ma ujból visszatérek a tengerészek csodálatos családjába, mely, nagy, mint a tenger és amely magában foglalja az egész világ tengerészeit, az egyszerü halászoktól a tengernagyokig, oly embereket, akik az első pillanatban megértik egymást, bármilyen nemzetekhez tartozzanak is, mert az elemekkel folytatott állandó harcban megtanulták egymást megismerni.

— Amikor a népek nagy összeütközésében a Sors ugy akarta, hogy mi tengerészek is szembenálljunk egymással, a mi szemünkben nem égett gyülölet tüze, mint az megesett azoknál, akik a két lövészárok közötti távolság által elválasztva életre-halálra küzdöttek egymással. A mi tekintetünk szabadon járta be a tengert, amikor az elérendő cél felé fordult; az ágyuk pontossága, a felfejlődések ereje és gyorsasága volt a mi tevékenységünk és itéletünk egyetlen meghatározó eleme. A mi küzdelmünk olyan, mint a sport nemes vetélkedése, amely nem hagy maga után haragot, ugy hogy a pillanatnyi ellenfél később baráttá válik.

— Tizennyolc év után ujból beszivom a tenger lehelletét és ujból érzem magam alatt a parancsnoki híd remegését. Nem nehéz megérteni, hogy ez nekem mit jelent...

— Az ünnepélyes pillanatban, amely lelkemet eltölti, felför szivemből a legbensőségesebb köszönet mindazért a szép és felemelő látványért, amelyben ma részem lehetett. E felejthetetlen órák,

amelyeket a Ti boldog országotok ritka melegségü figyelemmel nekem nyujtott, örökre életem egyik legszebb emléke maradnak.

— Az Adriáról, amelyért lovagiasan küzdöttünk, az olasz hajók uj dicső célok felé fordították kormányukat, más nagyobb tengereken. E hajók, amelyek immár a világ egyik legerősebb tengerészetét alkotják, példás fegyelemmel, készen a győzelemre keresik jövőjüket távoli látóhatárokon.

—Ezekkel az érzésekkel emelem poharamat Királyi és Császári Felséged és az uralkodóház egészségére, a Duce egészségére, akinek neve jelképpé vált és az olasz királyi haditengerészet szerencséjére.

A kormányzó beszédét a király, a trónörökös és a jelenlevők meghatva hallgatták végig.

Az olasz király válasza a kormányzó beszédére

Valamennyi olasz tengerészt a boldogság és büszkeség tudata hatja át ...

A kormányzó beszédére válaszolt **Vittorio Emanuele** király és császár Válaszában kijelentette a király, hogy senki sem értékelheti jobban a diszszemlét s annak jelentőségét, mint Horthy Miklós tengernagy. **Valamennyi olasz tengerészt a boldogság s a büszkeség tudata hatja át, hogy a tenger végtelen sikján az ő lelkük is együtt szárnyal a Kormányzó lelkével.** A lovagias szellem emléke, amellyel közdöttünk az Adrián, eltölti a mi szivünket is és **ez az emlékezés régi idő óta a legmélyebb barátság szálaival kapcsolja össze a fasiszta Olaszországot a nemes magyar néppel.** Ezek a közös emlékek kölcsönös tiszteletet és csodálatot keltenek a két népben.

Visszautazás Rómába

A Zara cirkáló a kora délutáni órákban lassan bevonult a kikötőbe. A kormányzó felesége délután 4 órakor a trónörökösné kíséretében helyet foglalt az olasz király különvonatán.

A nápolyi kikötőben diszszázad, valamint tábornoki és tisztí küldöttség várta a motorcsónakból kiszálló két államfőt. *A kikötőből a pályaudvarig hatalmas tömeg szorongott s ünnepelte az elhaladó államfőket és kíséretüket. Mialatt a zenekar a két ország Himnuszát játszotta, megindultak a hatalmas villanymozdonyok s a király vonata az ünnepi hangoktól kísérve kigördült a pályaudvarról.* Útközben a királyi termeskocsiban teát szolgáltak fel.

MUSSOLINI VIZIREPÜLŐGÉPEN TÉRT VISSZA

A flottaszemle után Mussolini miniszterelnök elbúcsúzott a királytól, Horthy Miklós kormányzótól és a piemonti hercegtől, majd vizirepülőgépén visszarepült Rómába. A Duce ezúttal is maga vezette a repülőgépet. Vele együtt utazott repülőgépen Alfieri propagandaügyi miniszter, Starace, a fasiszta párt főtitkára és Vaile tábornok, légügyi államtitkár.

A flottaparádé alatt megállapodás történt az olasz királyi és trónörökös pár budapesti látogatására

Róma, november 26. Csütörtökön a flottaparádé ideje alatt Mussolini és Darányi Kálmán miniszterelnökök hosszabb tanácskozást folytattak. Mussolini közölte, hogy Budapestre jön, azonban bevárja, amíg előbb az olasz királyi család tesz látogatást Magyarországon. *Az olasz királyné Horthy Miklósnénál az iránt érdeklődött, hogy mikor a legalkalmasabb az éghajlat Budapesten, mert ilyen időszakban kívánna a magyar fővárosba jönni. Végül is abban állapodtak meg, hogy a király és királyné, továbbá Umberto trónörökös felesége május első felében jönnek Budapestre. Mussolini látogatásának időpontját pedig később fogják megállapitani.*

Mussolini kiáltványa a nápolyiakhoz

Nápoly, november 26. A város falain óriási zöld-fehér-piros kiáltványok jelentek meg ma reggel a Duce aláírásával. A falragasz szövege a következő:

Nápolyiak! Egy harcban megedzett, munkában kipróbált, régi diciőséges hagyományait ápoló nemzet vezére jön közétek! Fogadjátok méltón, forrón lelkesedéssel. *Annyi szenvedés után ez a nemzet megérdemli a jobb jövőt, súlyos sebeinek meggyógyítását. Éljen Horthy Miklós, Magyarország kormányzója! Éljen Magyarország!*

Mussolini.

Horthy kormányzó kijelentése a flotaszemle után: Hosszu évek óta nem éreztem ilyen jól magamat

A flottaszemle után Horthy Miklós kormányzó a következőképpen nyilatkozott környezete előtt:

— Kijelenthetem, hogy hosszu évek óta nem éreztem ilyen jól magam, mint most.

A villásreggeli után a Zara a kikötő felé kormányozott. Az első hajóraj egységei **egyidejüleg 21 ágyulövést adtak le. A Zara a felsorakozott hajók előtt vonult el, amelyeknek legénysége a hajók peremén állott fel és üdvkiáltásokkal köszöntötte a kormányzót és a királyt, akik tisztelegve fogadták az üdvözlést.**

Nápoly, nov. 26. A Zara elhagyása előtt a Duce a következőket jelentette ki:

— Őfelsége a király és császár felhatalmazott, hogy a tengerészeti erők főparancsnokainak, vezérkarainak s legénységének kifejezzem Magyarország főméltóságu kormányzójának s a király és császár Őfelségének **megelégedését és dicséretét a pompás és hatalmas flottagyakorlatokért, amelyeknek délelőtt a nápolyi kikötő szinhelye volt.**

A KIRÁLY ÉS A KORMÁNYZÓ PÁR ESTE VISSZAÉRKEZETT RÓMÁBA

Róma, nov. 26 A királyi és kormányzói pár este 7 órakor érkezett vissza Rómába. A pályaudvaron **katonai diszszázad teljesitett szolgálatot, a pályaudvar előtt pedig a királyi gépkocsik várakoztak.** Megérkezés után a király és a kormányzó helyet foglalt a királyi gépkocsiban s a királyi palotába hajtatott. Mussolini és Darányi miniszterelnök, továbbá Kánya és Ciano gróf a többi előkelőség kíséretében szintén elhagyta a pályaudvart s szállására tért vissza.

AZ OLASZ KIRÁLY DISZEBÉDE

Róma, nov. 26. A király és királyné ma este diszebédet adott a kvirinali palotában. Horthy Miklós kormányzó és felesége tiszteletére. A diszebéden megjelentek a diplomáciai képviseletek vezetői, Mussolini, Ciano gróf és az udvar tagjai, magyar részről Darányi Kálmán miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Villani Frigyes báró, valamint a kormányzó kísérete. A diszebédet a kvirinali palotában cercle követte.

Mélyen meghatotta a kormányzót a nápolyi felejthetetlen fogadtatás és elragadtatta a tengerészeti gyakorlat

Zara cirkáló, november 26. A nápolyi flottagyarkolat befejeztével az MTI munkatársa beszélgetést folytatott a kormányzó kíséretének egyik tagjával, aki a főméltóságú úr és a kíséret benyomásairól ezeket mondotta:

— A főméltóságú úr a legnagyobb hálával fogadja az olasz király őfelsége részéről azt a megtiszteltetést, hogy oly hosszú idő óta először hajóhadszemlét és tengerészeti gyakorlatot rendezett az ő tiszteletére. A kormányzó úr, mint tengerész, természetesen *a legnagyobb érdeklődéssel figyelte a hajóhad mozgását és megelégedésének s csodálatának adott kifejezést a pontosság felett, amellyel a világ leggyorsabb hadihajói az elrendelt mozdulatokat végrehajtották.* A hadihajók a nápolyi kikötőből kifutva előbb a nyílt tengerre mentek, egészen addig a pontig, amíg a második hajóhad fel nem tünt a láthatáron. Ezalatt az idő alatt az egyes cirkálók és a kísérő torpedórombolók között a tengerészeti szokás szerint megszabott távolság úgyszólván 1 méterrel sem változott meg, *ami nemcsak a flottagyakorlat vezetőségének nagyszerű parancsnoklási készségét bizonyitja, hanem a hajók személyzetének tökéletesen pontos, valóban katonás fegyelmét is.* Annál nagyobb elismerés illeti meg az olasz hajóhad parancsnokságát és legénységét, mert az olasz hajók között van az a három cirkáló, amely a világon meglehetősen nagy különbséggel első helyen áll sebesség dolgában, mégpedig a Goricia, Bozano és a Diaz cirkáló.

— *A tengerészen kívül azonban az embert is meghatotta a kormányzó személyében az a fogadtatás, amelyet Nápolyban mind a trónörökös őfensége és a fenséges asszony, mind pedig a hatóságok s a lakosság részéről tapasztalt.* Szemmelláthatóan jólesett őfőméltóságának, amikor az egész útvonalon, a pályaudvartól a kikötőig *a házak falán óriási betűkkel magyarnyelvű falragaszokat láthatott, amelyek a nápolyi fasiszták üdvözletét tolmácsolták a magyar nemzet számára, éltették Magyarország kormányzóját s a nápolyi fasiszták nevében üdvözletet küldtek a magyar államfőnek és feleségének.* Nyilvánvaló volt, hogy a katonai és a fasiszta kordon mögött valóban egész Nápoly ott szorongott és nem mulhatott el hatás nélkül az a meleg lelkesedés sem, amellyel a lakosság a kormányzót és a kormányzónét éltette. *Látszott ez a meghatottság akkor is, amikor a kormányzó őfőméltósága a hajón adott villásreggelin üdvözlő beszédét mondotta, amelyből nemcsak az ünnepelt baráti állam fejének köszönete, hanem a volt tengerésznek a tengerészbajtársak részéről tapasztalt őszinte szeretete és lelkesedése felett érzett meghatottsága is kicsendül.* Kétségtelen, mint a kormányzó úr beszédében is mondotta, hogy *ez a nap valóban felejthetetlen emlékei közé fog tartozni, annak az államfőnek, aki még nem is olyan nagyon régen egy egész birodalom flottája felett parancsnokolt.*

Nápoly, november 26. *Horthy Miklós kormányzót oly mélyen meghatotta a nápolyi lelkes és szivből jövő fogadtatás, hogy a város elhagyása előtt megkérte a nápolyi*

MINDENKINEK TETSZETT
a tegnapi bemutatón a legizgalmasabb, legérdekesebb
kémtörténet: az
Asszonyok - Hóhérok - Katonák
HANS ALBERS és CHARLOTTA SUSA főszereplésével
a Hungária
filmszinházban.
Előadások: 5, 7, 9-kor!

Az Apollóban
MA
1936. év legnagyobb énekes, táncos, zenés vigjátéka:
BROADWAY MELODY
Főszerepben: ELEANOR POWELL
Előadások: 5, 7, 9 órakor!

magyar konzult, hogy a legmelegebb formában fejezze ki a nápolyi hatóságok előtt teljes megelégedését azért a felejthetetlen rokonszenvtüntetésért, amelyben őt a város részesítette.

A Vatikán lapja a kormányzó látogatásáról

Vatikánváros, november 26. Az Observatore Romano foglalkozik Horthy Miklós kormányzó pénteki vatikáni látogatásával. Körülbelül ezer éve annak — írja a lap —, hogy Szent István, a magyarok első királya látogatást tett Rómában. Csak a pápa és Magyarország élő tanuja ennek az évezrednek *Most ezer év után ismét a magyar állam feje teszi tiszteletét a Szent Atyánál.* A szentszék évszázadokon keresztül Magyarországban mindig a kereszténység hőslelkű harcosát látta. Ma erre a hősies magatartásra fokozott szükség van, mert a sarló és kalapács jelvénye sötétíti el a láthatárt s mint régen most is keletről fenyeget a veszély. A lap óhajtja, hogy a magyar kormányzó látogatása jelképezze a világ előtt a hazaszeretetnek és Krisztus szeretetének egységét mindazok ellen, akik le akarják rombolni még az embertársaik iránti emberszeretetet is.

Ravasz püspök lett Baltazár utóda az Orle elnöki székében

Kiss Ferencet örökös díszelnöknek választották.

Budapest, november 26. Az Országos Református Lelkész Egyesület a dunamelléki püspöki székház dísztermében tegnap tartotta az évi közgyűlését.

Közének után *Ravasz László* dunamelléki püspök prédikált, majd imádkozott, *Czeglédy Sándor* megnyitót mondott. *Szász Imre*, a debreceni egyházmegye esperese emlékbeszédet tartott Baltazár Dezsőről. Részletezte azokat az eredményeket, amelyeket Baltazár Dezső negyedszázadnál hosszabb ORLE elnöksége alatt termett. Ezek: a lelkészárvákat nevelő kálvineumok, a lelkészi özvegyek, a nyugdíjas papság módszeres megsegítése, a lelkészek, tanárok, tanítók összhangjának kiépítése.

Czeglédy Sándor alelnök javaslatára az ORLE örökös tiszteletbeli elnökévé választották *Kiss Ferenc* ny. debreceni egyetemi tanárt. Egyhangú helyesléssel fogadta a közgyűlés Czeglédy Sándornak azt az előterjesztését, hogy az ORLE-nek Baltazár Dezső halálával megüresedett *elnöki székébe Ravasz László Budapest Kálvin téri lelkészt, dunamelléki püspököt válasszák meg.* Küldöttségileg hívták a díszterembe Ravasz Lászlót, akit Czeglédy Sándor üdvözölt.

Ravasz László székfoglalójában azt fejtegette, hogy az ORLE lényege, célja: *a lelkipásztori közösség, öntudat, önnevelés.* Még diák volt, amikor annakidején két fiatal lelkipásztor összegyüjtötte a magyar református lelkészeket. Milyen óriási felfedezés volt akkor, hogy a brassói lelkész kezetszoríthatott a pozsonyival, a drávamenti a nyitramellékivel. Igen nagy lépés volt ez a teljes lelki egység felé.

A hivatalos egyház előbb idegenkedéssel fogadta az ORLE-t, de amikor Baltazár Dezső a hivatalos egyháznak is vezére lett, *az egyház egyik legnélkülözhetetlenebb társadalmi formációjává vált az ORLE.* E lelkészegyesületnek a szolgálat főiskolájának kell lennie. Mindig a közös munka szervez egységgé. Tűzvész, árvíz idején kibékünek a haragos szomszédok. Minél szorosabb együttműködést parancsolnak az idők, annál inkább egymás mellett fogunk haladni. *Magyarok vagyunk, ha nem is hangoztatjuk mindig, ha engedjük is alibi-kiáltásokkal túlkiabálni magunkat.* Másoknak talán erőlködésébe kerül magyaroknak látszani, nekünk ezer látszat ellenére sem lehet soha másnak, csak magyarnak lenni — mondotta Ravasz László a közgyűlés viharos tapsai közben.

Merényletterv a francia hadügyminiszter és vezérkari főnök ellen

Páris, november 26. Párisban híre terjedt, hogy *Daladier* hadügyminiszter és *Gamelin* tábornok, vezérkari főnök ellen merényletet akartak elkövetni.

A miniszter és a tábornok szerdán Mühlhausenbe utazott, hogy megtekintsék a katonai határerődöket.

Útközben Foulain állomás előtt — mint mondják — Daladier és Gamelin különvonatának vezetője *észrevette, hogy a pályajelző készülékek nem működnek.* Megfigyelését közölte az állomásfőnökkel, aki megállapította, hogy *a készülékeket szándékosan megrongálták.*

A mozdonyvezető lélekjelenlétének köszönhető, hogy a merénylet meghiúsult. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

KISS FERENC első vidám szerepe
a legjobb és legujabb **magyar filmben:**
Zivatar Kemenespusztán
A többi főszereplő:
Gózon Gyula - Beregi Lili - Eőry Kató - Komár Julia
Vértes és Szakáts kiváló alakitást nyujtanak.
Előadások: 5—7—9 órakor **Vígszinház**

ha cipője beszélni tudna...

rábírná Önt, hogy még ma tétessen rá
PALMA OKMA
tartőstalpat,
mert az meghosszabbítja élettartamát. A technika vívmánya, mindíg azonos nemes anyagokból készült, páratlanul tartós, rugalmas, vízhatlan az OKMA talp
Ügyeljen a PALMA OKMA védjegyre!
GYÁRTJA A MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR

A Debreceni Kereskedő Társulat közgyülése

Kardos Gyula elnök a kereskedelem aktuális problémáiról és a Társulat hivatásáról. — A társulat iskoláinak mérlege a tanulók számának emelkedésével aktivvá vált.

A Debreceni Kereskedő Társulat csütörtökön este tartotta évi közgyűlését a társulat dísztermében, melyen a tagok nagy számban vettek részt.

A Hiszekegy elmondása után **Kardos Gyula** elnök megállapította, hogy a közgyűlés határozatképes. Ezután az elnök elparentálta a társulat halottait. Szavait a közgyűlés állva hallgatta végig. **Kardos Gyula** elnök mondott ezt követőleg megnyitó beszédet.

Sajnálattal állapította meg, hogy a társulat nem tudja tagjainak létszámát kellőképpen emelni. **Érthetetlen ez a közöny, mert a kereskedőtársadalom problémáit csak akkor lehetne sikeresen megoldani, ha minél többen belépnének a tagok sorába.**

Foglalkozott ezután az érdekképviseleti kérdésekkel. Az OMKE választmányi ülésének tárgysorozatából említett fel néhány aktuális kérdést, elsősorban a **kereskedelemnek képesítéshez való kötését.** Az OMKE azon az álláspontón van, hogy ez rést üt a szabadkereskedelmen, holott ez nem áll. (Ugy van). Mi azt akarjuk — mondotta az elnök — hogy más pályákról ne özönlhessék el a kereskedelmet, átmeneti üzletnyitásokkal és ne nehezítsék meg azoknak a helyzetét, akik egész életüket a kereskedelmi pályának szentelték.

Hangoztatta, hogy világnézeti, felekezeti kérdéseket a kereskedők érdekképviseleti szervében továbbra sem lehet érvényesíteni annak kára nélkül. A Debreceni Kereskedelmi Társulat is az összkereskedelem érdekképviselete. Célja a magyar kereskedelem érdekeit szolgálni és megtalálni az egyes kérdésekben a helyes követendő utat. Mi ide ezután sem fogunk politikát be hozni — mondotta Kardos elnök — nagy taps közben.

A szabott árak kérdéséről szólva kijelentette, hogy a magyar kereskedelem a szabott árral áll, vagy bukik. A szabott ár egyenlő az adott szóval és a publikum azért nem bizik benne, mert lehetőség nyilik alkura. Az alkuhoz a kereskedők szoktatták a közönséget, nekik kell tehát arról le is szoktatni. Nekünk tehát az a törekvésünk, hogy ugyanazt az árút csak egy áron legyen szabad eladni. Nem szabad engedni semmit a szabott árakból. Érthetetlen, hogy a kereskedők ebben nem tudnak egymásra találni és ezzel saját érdekeiknek ellenségeivé válnak. A szabott árak behozatalát is rendeleti, büntető szankciós úton lehetne csak eredményesen megvalósítani. Ezt azért is meg kell tenni, mert az áruházak nagy konkurensei a kiskereskedőknek azáltal, hogy náluk az árak egyformák és ezért özönlik oda a nagyközönség. A Kereskedelmi Kamara, a Kereskedő Társulattal óhajtja megtárgyalni ezt a kérdést most szakmánként. Ettől remélhető, hogy a harmad—negyedrendü kereskedő állampolgár az első sorba kerül.

Szólott ezután a vasárnapi munkaszünet kérdéséről. Kifejtette, hogy ennek keresztülvitelére is intézményes megoldást kiván a társulat a mai megállapodásos rendszer helyett.

A továbbiakban foglalkozott a Kereskedő Társulat által fenntartott iskolák ügyével. **Bejelentette, hogy most ebben az évben a tanulók létszámemelkedésével az iskolák mérlege aktivvá vált.** A további cél most már az, hogy újabb adósságot ne vegyen magára az intézmény. Bejelentette, hogy az adósságok törlesztésére fordítják a város által az 1937. évre megszavazott hatezerpengős külön segélyt, valamint a kereskedelmi miniszter külön ötezer pengős segélyét. Beszédét nagy taps követte.

Ezután dr **Ratkóczy János** főtitkár terjesztette elő a négyéves ciklus záró jelentését. Kifejtette, hogy az 1932. évi gazdasági mélypontja után ma már javulási hullámról lehet beszélni. — Foglalkozott az érdekképviseleti kérdésekkel kapcsolatban a négyéves tevékenységgel, majd az iskola ügyekkel köszönetet mondva a társulat nagy pártfogóinak. A tartalmas beszámolót lelkes taps követte.

Ugyancsak ő terjesztette elő az 1935—36. évi zárszámadásról szóló jelentést, melyhez Kasztner Béla szólt hozzá, akinek **Markovits Ignác** alelnök válaszolt. A közgyűlés a zárszámadást elfogadta.

Ezután a közgyűlés elfogadta az elnökség által javasolt választmány és számvizsgálóbizottság megújított névsorát, melyet az elnök így megválasztottnak jelentett ki. Az elnök megköszönte a tagtársaknak a négy éven át tartó támogatásukat a vezetőség iránt és köszönetet mondott a tisztikarnak is odaadó munkálkodásukért. A közgyűlés után a választmány tartott ülést.

Időjárás

Hazánk egész területét néhány száz méter vastagságú felhőréteg borítja, amely a nappali felmelegedést és az éjjeli lehülést teljesen megakasztja. A nyugati megyékben 0 és —2 fok között, keleten —2 és —4 fok között változik a hőmérséklet. A Mátra legmagasabb csúcsai a felhőréteg felé emelkednek.

Időprognózis: **Mérsékelt légáramlás továbbra is borult, sok helyen ködös idő. Néhány helyen kevés eső, vagy hó a hőmérséklet nem változik.**

Téli mosókelmék
Meleg alsóruházat
Kardos Lászlónál

Tiltakozás a birtok-központ terve ellen, — az adózás, export, a válságban levő dohánytermelés kérdései a Tiszántuli Gazdakamara közgyülésén

„Tiltakozni kell az ellen, hogy a magyar földet kiszolgáltassák a pénzintézeteknek" — A Kamara egész sor akciót kezdeményezett a mezőgazdaság érdekében

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara csütörtökön délelőtt tartotta meg őszi rendes közgyűlését a vármegyeháza dísztermében, melyet megtöltött az érdeklődők tömege.

A közgyűlésen megjelent az Országos Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatója, dr *Halács Ágoston* is.

Báró Vay elnöki megnyitója

Báró *Vay László* elnöki megnyitójában elparentálta vitéz Gömbös Gyula miniszterelnököt, akinek elvesztését — úgymond — a magyar agrárközélet is mélységes kegyelettel gyászolja. Megemlékezett azután az elnök Darányi Kálmán kormányalakításáról, akinek kormányzata elé bizalommal néz a Tiszántúl gazdatársadalma, annál is inkább, mert továbbra is megtartotta a magyar földművelésügy legfőbb irányítását, bizonyságául annak, hogy az agrárproblémák megoldását legközvetlenebb feladatának tekinti.

A továbbiakban báró Vay mint kamarai elnök azt hangsúlyozza hogy a gazdatársadalom ne üljön fel azoknak, akik tárgyi igazság nélkül bírálják a kormány intézkedéseit, akcióit, melyek a mezőgazdaság támogatását és fejlesztését célozzák.

Ezután a Tiszántúl mezőgazdaságának és agrárlakosságának helyzetével foglalkozott a kamara elnöke, megállapítván azt, hogy az idei közepesen jó termés sokat könnyített ezen országrész helyzetén, de *csak a jó esztendők sorozata hozhatná meg a mezőgazdaság helyzetének tartós megszilárdulását.* A kamara költségvetésével kapcsolatosan az intézmény anyagi megerősödéséről számolt be az elnök, ami lehetővé teszi, hogy a kamara fokozottabb mértékben tölthesse be a mezőgazdaság fejlesztése terén reá váró közérdekű feladatokat.

Üdvözölte a megjelenteket, köztük dr Halács Ágoston h. igazgatót és a közgyűlést megnyitotta.

Vitéz Czeglédy kamarai igazgató jelentése

Általános figyelem között kezdte meg nagy beszédét vitéz *Czeglédy Béla* kamarai igazgató.

Mindenekelőtt rendkívül meleg szavakkal emlékezett meg Koós Mihály államtitkár, országos kamarai elnök gazdag érdemeiről, aki most nyugalomba vonult. *Különösen a Tiszántúl veszített sokat az ő távozásával, mert különleges szeretettel képviselte mindig a Tiszántúl érdekeit.* Gazdag érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg és erről levélben értesítsék Koós Mihályt. *Végül javasolta, hogy Koóst a kamara válassza meg örökös tiszteletbeli tagjává.* (Lelkes éljenzés.)

A KAMARA MUNKÁSSÁGA

Vitéz *Czeglédy Béla* igazgató ezután beszámolt a kamara munkásságáról. A kamarai törvény módosításával kapcsolatban megtett észrevételeiket az illetékesek nagyjában és egészében elfogadták, figyelembe vették.

A kamara alsó tagozatainak munkára serkentése érdekében megszervezték — egyelőre hét járás területén — a kamara külső körzeti előadói szolgálatát. A kisgazdaifjakat egyesületekbe kívánják tömöríteni az egyes községekben. A kamara a télen szaktanfolyamokat rendez és pedig 41 községben 10—10 napos tanfolyamokat és 150 helyen egyes előadásokat tartanak, ezenkívül patkoló kovácstanfolyamot is rendeznek.

A gazdák jobban eleget tudtak tenni a jobb esztendő következtében kötelezettségeiknek, de a hitelezők azt kívánták, hogy egyszerre fizessenek ki minden adósságot. Emiatt a kamara felemelte illetékes helyen tiltakozó szavát.

Foglalkozott a teherhatár kiigazításának kérdésével is. A szolgáltatásokat olyan mértékre kell leszorítani, hogy a föld elbírhassa a terheket. *Örömmel állapítja meg, hogy a debreceni kir. táblánál tárgyalt ilyen ügyek a legteljesebb tárgyilagossággal nyertek elbírálást.*

Ezután arról a tervről beszélt, hogy *a TÉBE birtokfelvásároló központot kíván létesíteni. A kamara felterjesztést intézett, hogy az illetékesek ne vegyék tárgyalás alá a pénzintézetek javaslatát addig, amíg meg nem hallgatták a gazdákat is ebben a kérdésben.*

AZ ADÓHÁTRALÉKOK ÜGYE

A jelentés rámutatott arra, hogy a gazdák önhibáján kívül nagyon felgyült az adó. A pénzügyminiszter megígérte, hogy az adóhátralékoknál a méltányos és egyénileg előterjesztett kérelmeket honorálni fogják a kedvező részletfizetési feltételek megadásával.

A Tiszántúl területének 20—25 százaléka még ma is bevetetlen mert a nagy esőzések miatt nem tudtak szántani és vetni. A kíméletlen adóbehajtásokat tehát szüntessék meg, mert a gazdák az elkésett munkák miatt nagyon el vannak foglalva és nem képesek a termény értékesítésére időt szakítani. Ne kényszerítsék a gazdákat abba, hogy a legalacsonyabb áron adják el a terményüket.

AZ ÉRTÉKESITÉS KÉRDÉSE

Szólt a Külkereskedelmi Hivatal működéséről, amely nagy megértéssel viseltetik a gazdák érdekeivel szemben. A németországi hasított sertéskivitelt teljes mértékben a kamarák intézményes ellenőrzése alá kívánja a Külkereskedelmi Hivatal helyezni. Így talán mód lesz arra, hogy a gazdák megkapják a sertéseikért azt az árat, amely őt teljes egészében megilleti.

A kamara elnöksége már tegnap életbeléptette az árnivellálás rendszerét,

kimondta, hogy aki a termelőnek fizeti meg a minimális árat a sertésért, azt kizárják az exportból.

A külföldi lószállítás terén szintén ellenőrzési jogot kapott a kamara. Ennek egyik áldásos következménye az, hogy az egészen kiváló és tenyésztésre alkalmas kancákat visszatartják és a gazdákat 200 pengő folyósítása mellett arra kérik, hogy hagyják meg a kitűnő kancákat a belföldi tenyésztés szolgálatában, ne vigyék ki külföldre.

A MUNKASKÉRDÉSEK

Jelentette az igazgató, hogy összehívták a mezőgazdasági munkás szakosztályt, behatóan megtárgyalták az összes kérdéseket és a javaslatokat a kormány elé terjesztik. Ezek lényege az, hogy mivel a telepítés megindul, a régi földreformot likvidálni kell és úgy a helyhez juttatottak, mint a FAKSz kölcsönnel ellátottak helyzetét véglegesen rendezni kell, hasonlóképpen a megváltást szenvedettek ügyeit is likvidálják.

NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÜGYEK

— Kértük a földmüvelésügyi minisztert — folytatja Czeglédy — arra, utasítsa a gazdasági felügyelőséget, hogy a vetési idény végén jelentse, mennyi terület maradt bevetetlenül a Tiszántúlon, tartalékoljanak megfelelő mennyiségű és minőségű nemesített tavaszi vetőmagot és azt csszák ki a gazdák között. Méltányos esetekben adják ki ezt úgy, hogy a jövő évi termésből természetben kelljen visszafizetni.

Beszámolt az igazgató arról, hogy *a lucerna és lóhere mag értékesítése körül visszásságok történtek.* A gazdák hihetetlen alacsony áron voltak kénytelenek eladni a magot. Orvoslásért a földmüvelésügyi miniszterhez fordultak.

A dohánytermésnek kötelező jég elleni biztosítását kívánják, 5 százalékos alapon. *Kérik a dohányárak 30 százalékos felemelését és a termelési rend revízióját.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS

Foglalkozott az igazgató jelentése az állattenyésztési ügyekkel is. Megemlítette, hogy *Békésen tejfeldolgozó üzem létesült, ahol tejport állítanak elő és a gazdák 1—1½ fillérrel drágábban tudják értékesíteni a tejet.* Most folynak a tárgyalások, hogy a Tiszántúl más helyén is létesítsenek ilyen üzemet, amelyik *napi 15—20.000 liter tejet tudna feldolgozni.*

Olyan tervek is vannak, hogy *a szegényebb lakosság állatait ingyen gyógykezelésben részesítsék.*

Vitéz *Czeglédy Béla* igazgató ezután még a költségvetést terjesztette elő, amelyet nyomtatásban minden tag előzetesen megkapott.

Kérte jelentésének és a költségvetésnek elfogadását.

A birtokközpont ügye

Az igazgató előterjesztése után dr *Halács Ágoston* országos kamarai h. igazgató szólalt fel.

A mult napokban tárgyalásokat folytattak a pénzintézetek vezetőivel. *Szükségessé vált, hogy tiltakozó táviratot küldjenek a pénzügyminiszterhez. A birtokközpont felállítását aggályosnak tartja.* Ismertette a TÉBE álláspontját hogy miért szükséges ennek a központnak a felállítása. A TÉBE szerint azért, hogy a sok millió pengőt, amely birtokokban fekszik valamilyen módon mobillá, tehát mozgathatóvá tegyék. A másik cél, hogy a telepítési törvénnyel és *ezzel az eljárással kapcsolatban a pénzintézetek kartellszerűen »egykéz« rendszerrel léphessenek fel a belügyi kormánnyal szemben.* További célkitűzés pedig az, hogy a pénzintézetek a mezőgazdaság és a pénzintézetek kölcsönös érdekei szempontjából meg akarják akadályozni az ingatlanok árának süllyedését, még pedig olyan módon, hogy egyrészt mobillá akarják tenni a pénzintézetek kezén levő földeket, másrészt pedig *ők maguk vásárolnak ingatlanokat.* Arra is hivatkoznak a pénzintézetek, hogy a mezőgazdasági magánegyezség során ugyanesak »egykéz rendszerrel« kívánnak fellépni.

Dr *Halács Ágoston* ezeket a szempontokat világította meg a kamara közgyűlésén.

— Alapvető eltérés van a mezőgazdaság felfogása és a pénzintézetek között. A mezőgazdaság meghallgatása nélkül nem lehet intézkedni a magyar föld jelentékeny részének sorsa felől. *A mezőgazdaságot — ha egyáltalában ilyen intézmény létesül mint tervezik — intézményesen bele kell vonni. Tiltakozni kell az ellen is, hogy a magyar földet kiszolgáltassák a pénzintézeteknek.* A birtokközpont lényegére vonatkozólag szintén alapvető ellentétek vannak a TÉBE és a gazdák között. Aggályosnak látják azt, hogy a pénzintézetek azt az álláspontot látszanak követni, hogy a gazdaadósvédelmi mai állapotok véglegesek. Meg akarják rögzíteni ezt az állapotot. *Ez ellen is tiltakozni kell. A birtokközpont egyik célja az, hogy a gazdáktól megszerezhessék a földet. Ez egy jövőbeli célkitűzése a birtokközpontnak, ami ellen szintén tiltakozni kell.*

A gazdatársadalomnak az az álláspontja, hogy a gazdaadós állapot ne legyen végleges, hanem olyan intézkedések jöjjenek, amelyek a földet a gazdák kezén meghagyják.

Ellentmondásokat is lát a TÉBE birtokközpont tervezetében, mert ugyanakkor, midőn azt mondja, hogy *a kezén lévő birtokokat mobillá akarja tenni, a földbirtokok összevásárlásával is foglalkozik. Mielőtt a birtokközpont intézményét meg akarnák valósítani, előbb meg kell csinálni az Országos Mezőgazdasági Hitel Egyletet.* (Zajos éljenzés, taps.)

Pulykát, vadat legmagasabb áron vesz FORTUNA Árukereskedelmi Részvénytársaság, Vágóhid u. 10. b.

Mai árak		Fácán tyuk	1·60 P
Ök	kg 1·10 P	Fegely, fiatal	1·10 P
Nyul 3 és fél kg.-tól	3·30 P	Fegely, öreg	0·60 P
Kacánkakas	2·50 P	Pulyka	kg. 1·25 P

A vita első szónoka *Balogh Elemér*, aki azt kérte, *keressék meg a pénzügyigazgatóságokat és kérjék fel őket, ne erőltessék az adóbehajtást olyan mértékben, mint teszik, mert a sok esőzés miatt nem tudták a gazdák terményeiket beszállítani.* Majd a dohánytermelés problémáival foglalkozott.

Vásáry József felsőházi tag beszéde

Vásáry József felsőházi tag szólalt fel ezután. Foglalkozott az elnök ama kijelentésével, hogy egyesek állásfoglalását szubjektiv szempontok irányítják. Meggyőződése szerint az elnök ezt a kijelentését nem a kamarai tagokra értette. A sajtó egy része támadja a gazdákat a drágaság miatt, de *amikor az ipari kartellek megmaradtak a régi árnivón, senkinek sem jutott eszébe, hogy ezt kifogásolja.* A gazdák súlyos helyzetét kihasználta az ipari kartell, pedig méltányosan kellett volna eljárnia. Hogy az ország ennek következtében tönkre nem ment, az kizárólag a gazdatársadalom önfeláldozó tevékenységének köszönhető: önköltségi áron alul értékesítette terményeit. Az igazi drágaságot a kartellek csinálták. Nem tartja indokoltnak az igazgatói jelentésből kicsendülő optimizmust. Megállapitja, hogy ebben az országban még ma sincs helyes agrárpolitika. Kifejezett agrárpolitikáról csak akkor lehet beszélni, ha rendszeres termelőmunkával napról-napra lehet a gazdatársadalom helyzetén javítani.

Az exportról beszélt ezután. *A német sertéskivitel csak elkésve és csekély mennyiséggel fordul Magyarország felé*, ellenben Németország Romániából és máshonnan szerzi be szükségletét. (Nagy zaj.)

Elhiszi, hogy a kormánynak is nehéz a helyzete, de annak nem szabad előfordulnia, hogy az export felárnak egy részét mások tegyék zsebre, nem a gazdák. (Nagy zaj.) A gazdák szolgáltak rá a haszonra és nagyon is rá vannak szorulva.

— A gazdaadósság kérdése egyáltalában nincs rendezve. Szomorú, hogy a mostani segitést egyesek sokallják. Beszélt egy szakemberrel a felsőházban, aki azt mondta neki, hogy a gazdaadósságot azért nem lehet rendezni, mert akkor a gazdákat nem tudnák függőségben tartani. Ezért a súlyos kijelentésért vállalja a felelősséget.

A munkások és munkaadók helyzetéről beszélt, mint mondta, annak ellenére érinti ezt a kérdést, hogy őt is, mint munkaadót befeketitették. *Állitja ezzel szemben, hogy mindig megosztotta munkásaival kenyerét és keresetét*, de ugyanezt teszi minden gazda, nem úgy, mint a kartellek, amelyek mellett a munkás nem részesül a jövedelemből.

Az adózás kérdésével foglalkozik s megállapitja, hogy még eddig sohány új kormány jött, a pénzügyminiszter mindig azt mondta, hogy az agrártársadalomra nem igazságos az adózás. Nem volt még olyan pénzügyminiszter, aki meg ne ígérte volna az adóreform sürgős megvalósítását. De az még egyszer sem történt meg, hogy ennek a nyilatkozatnak valami konkrét eredménye is jött volna. Minden kormány azzal jött, hogy hozza a kartelltörvény revízióját, de ez sem következett be.

— *A birtokközponttal a földet ki akarják venni a gazdák lábai alól.*

Az adóhátralékokkal kapcsolatban ki meri mondani, nincs olyan pénzügyminiszter, aki ne lenne tisztában azzal, hogy a most fennálló hátralékokat lehetetlenség behajtani. Ezeket tehát revízió alá kell venni.

Az értékesítés kérdését illetőleg megjegyzi, hogy a Németországgal való kereskedelmi kapcsolatunk rendkivül labilis. Bármelyik magyar kormány hasonló nehéz helyzetben lenne, mint a mostani. A mult évben a kivitel nem jutott a gazdaközönség kezébe. A sertéskivitelt is szóvá tette a felsőházban, mert a 80 fillérnél 50 százalékkal magasabb árat kellett volna kapniok a gazdáknak. Amikor beszédét elmondta, a folyosón utána jött a Hangya vezérigazgatója és kijelentette: »Jól tetted, hogy ezt a dolgot szóvá tetted, mert azt a pénzt nem mi, hanem más tette zsebre«. Az nem szövetkezeti munkálkodás, hogy állami monopóliumot kapnak és így érvényesülnek, mert ezt akárki meg tudja csinálni.

Az új kamarai törvénytől semmi jót sem remél. A kamara azért van, hogy ne csak a bajaink elsíró helye legyen. Akik csak a földből élnek, azok legyenek a kamara rendes tagjai, a többiek csak kültagok lehessenek.

Báró Molnár Viktor a dohánytermelők és dohánykertészek sulyos helyzeteről

A következő szónok báró **Molnár** Viktor. Mindenekelőtt báró Vay László elnöki megnyitó beszédébe becsuszott elszólással foglalkozott. Azt mondta az elnök, hogy a gazdák „megfelelő áron" adták el buzájukat. **Az első hónapban 13.20 pengőért adták el a terményt,** már pedig csak zsonglőr tudja 14.50 pengős áron alul a buzát mázsánként előállitani, tehát a ráfizetéses árat igazán nem lehet „megfelelő árnak" nevezni.

Molnár is meleg elismeréssel beszél **Koós** Mihályról, akinek távozását pótolhatatlan veszteségnek tartja, mert helyét semmiféle protekcióval nem lehet méltóképpen betölteni.

Ezután részletesen foglalkozik a **dohánytermesztés kérdéseivel és bajaival.** A kötelező jégbiztositást nélkülözhetetlennek és rendkivül szociálisnak tartja. De ezenkivül a minimális jövedelmet is biztositani kell, ugy hogy a gazda legalább 4 mázsa dohány árát minden körülmények között megkapja. **A dohány ára felháborítóan alacsony.** Hiteles adatokat olvas fel Puskás müvéből, melyből kitünik, hogy 1931-ben 1100 pengőt, 1933-tól már csak 426 pengő jövedelmet kap a dohánytermelő, sőt ez az összeg is folyton csökken azóta.

Ötvennyolc fillért keres naponként egy dohánykertész, aki a szakértelem nélküli munkásnak is 1.29 pengőt fizet napszámba.

Ha valahol lehet munkauzsoráról beszélni, akkor a dohánytermesztőknél igen. A dohányjövedék 112 milió pengőt fizet évenként a kincstárnak és **két milió pengővel meg lehetne oldani tiszteségesebb megélhetését a 48.000 dohánykertésznek.** Vannak emberek — mondja — akik 30—40 pengős napi dijat szednek és a szegény dohányos csak 58 fillért kap napi keserves nehéz munkájáért. A dohánygyár a maga munkásainak napi 3.50—3.80 pengőt fizet. Ez sem sok, megérdemlik. De próbálja meg egyszer a pénzügyminiszter és adjon ezeknek a munkásoknak napi 58 fillért, biztosan egyetlen ablaka sem marad épen a pénzügyminisztériumnak.

Ugy látja, hogy sem a dohányjövedék igazgatója, sem a pénzügyminisztérium nem ismerik a Puskás könyvének adatait.

Pontosan állapitsák meg, menynyibe van a dohány előállitása, adjanak rá 10, vagy csak 5 százalék hasznot. Adjanak a dohányos munkásoknak csak 15 filléres órabért.

A biztositást, a dohányárak felemelését kéri. (Zajos taps.)

Eszenyi Jenő feleslegesnek tartja, hogy külön dohánytermelői egyesület alakuljon a Tiszántulon. Mindent elköveteknek a sérelmek orvoslására az országos központban, nem rajtuk mult, hogy nem értek el eredményt. Akadtak dohánytermelő gazdák, akik kimutatták, hogy a mai árak megfelelők. Volt, aki azt bizonyitotta, hogy egy hold föld trágyáza öt pengőbe kerül. (Viharos zaj, derültség.)

Erdei István a mezőgazdasági munkások nevében a falusi gyermekek nyomoruságos helyzetét vázolta, majd azt fejtegette, hogy addig nem szabad támogatni a kivitelt, amig a belső fogyasztást a kormány nem rendezte és biztositotta.

Kóder Frigyes rakamazi községi biró a nincstelenek szomoru helyzetét tárta a közgyülés elé.

Bokor Menyhért szabolcsi gazdasági cseléd felszólalása után a Kamara közgyülése ugy az igazgatói jelentést, mint a költségvetést elfogadta.

Czeglédy Béla igazgató beszámolt még a háztartási ügyek során arról az örvendetes jelenségről, hogy a mult évi 184.000 pengős kamarai tagdij bevétellel szemben az idén 234.000 pengőt fizettek be a tagok, tehát 50.000 pengővel többet, mint tavaly.

A közgyülés hét óra előtt ért véget.

Ma temetik dr Tóth Lajos egyetemi tanárt

Gyászpompában a központi egyetemi épület.

Nemcsak Debrecenben, hanem országszerte mély részvétet keltett dr *Tóth Lajos* egyetemi tanár, felsőházi tag halála. A magyar jogtudományi élet nagy vesztesége fölött érzett gyász impozáns méretekben nyilvánul meg. *A debreceni egyetem a maga halottjának tekinti az elhunyttat. A központi egyetemi épület teljesen gyászpompába öltözött. Az oszlopcsarnokot a diszudvart fekete drapériák borítják.*

A ravatalt a díszudvaron állitották fel. A ravatal mellett egész nap *a jogászifjúság díszőrséget állitott.* Tegnap délután már sok koszorút küldtek a ravatalra.

A temetés ma, pénteken délelőtt fél 11 órakor kezdődik az egyetem díszudvarán. A közének és a Kollégiumi Kántus énekszáma után az egyházi szertartás következik, melyet *Makláry Károly* püspök végez. Ujabb közének után a búcsúztatók hangzanak el. Az egyetem nevében dr *Tankó Béla* rektor, a jogi kar nevében dr *Marton Géza* dékán, az egyházkerület és a Kollégium képviseletében dr *Kállay Kálmán* theológiai tanár, a Tudományos Akadémia és a Tisza István Társaság nevében dr *Darkó Jenő* egyetemi tanár, a Werbőczy Bajtársi Egyesület, a jogászifjúság nevében *Ujhelyi Szilárd* negyedéves joghallgató búcsúztatják a nagy halottat.

A Kántus énekszáma után megindul a temetési menet a Vilmos császár úton át a köztemetőbe, hol a város által adományozott díszsírhelyre temetik Tóth Lajos hamvait. Itt *Révész Imre* theológiai tanár mond búcsúztatót.

A kultuszminiszteriumot *Molnár Andor* miniszteri tanácsos, a szegedi egyetemet dr *Iványi Béla* egyetemi tanár, a pécsi egyetemet *Bozóky Géza* egyetemi tanár képviseli.

Tegnap délben megszólalt a Nagytemplom Rákóczi harangja és elsiratta azt a férfiút, aki az egyház életében is oly sokat munkálkodott.

Az édesanyja orvosságától meghalt egy kisgyermek

Csokoládés arzént evett a gyermek.

Tiszacsege község határában levő Kecskéspusztán merevgörcs következtében meghalt **Barta** István parádéskocsis három éves fiacskája. A gyermek vidáman játszadozott még a reggeli órákban, amikor apja és anyja bementek a faluba. Visszatérésük idején azonban már szomoruan találták a gyermeket, aki estefelé eszméletét is elveszitette. Orvost hivtak, aki

megállapitotta, hogy merevgörcs támadta meg a gyermeket és nincs már mentség. Rövid idő mulva a gyermek meghalt apja karjai között.

A hatósági vizsgálat megindult a hirtelen haláleset ügyében és megállapitották, hogy sulyos gondatlanság történt. A gyermek anyja, akinek sulyos betegsége van, az **orvosságát, mely sulyosan mérgező hatásu, a szekrényben tartotta. Az orvosi rendelet szerint naponta három szemet kellett bevenni az asszonynak csokoládéba gyurt arzénes és más mérget is tartalmazó orvosságból. A gyermek látta, hogy anyja honnan veszi elő az orvosságot s hova teszi vissza. Ezért történt, hogy amikor egyedül maradt a lakásban** egy 30 éves gyengeelméjü rokonával.

kinyitotta a szekrényt és a csokoládés orvosságból megevett 38 szemet. Halálos mennyiségü méreg volt a 38 szem csokoládéban és annak következtében halt meg a gyermek.

Dr **Zsögöd** Jenő debreceni vizsgálóbiró, dr **Horváth** Arthur és dr **Ökrös** Sándor törvényszéki orvosszakértők a helyszinen vizsgálatot tartottak és boncolást. Megállapitották, hogy gondatlanság történt, mert a veszélyes mérget tartalmazó orvosságot olyan helyen tartották, ahol a gyermek könnyen hozzáférhetett. Az eljárás megindult gondatlanságból okozott emberölés miatt a szülők ellen.

„Debrecenben háromszor több gyermek nem születik meg, mint amennyi életre jön"

Három érdekes előadás a MANSz Anyák Iskolájában. — Dr Karl János a serdülő gyermekek neveléséről, — Mók Ferencné a leánykereskedelem elleni küzdelemről, Csia Sándor főorvos a fajfenntartás veszélyéről.

A MANSz Anyák Iskolájának előadássorozatai a város társadalmának igen élénk érdeklődése közepette folynak. A csütörtöki előadásra is zsúfolásig megtöltötte a dísztermet az illusztris közönség. Ez a nagy látogatottság ékes bizonysága annak a fontos missziónak, melyet a MANSz Debrecenben végez.

Dr Bacsó Jenőné kultúrszakosztályi elnöknő üdvözölte meleg szavakban a kiváló előadókat és a közönséget, — majd dr Karl János piarista reálgimn. igazgató tartott értékes előadást „A gyermek a pubertás korában" cimmel. A pubertás korában — mondotta — mindenki úgyszólván második születésen esik keresztül, testileg, lelkileg egyaránt. Ezen az átformálódáson át kell segíteni a gyermekeket. A pubertás időszakának orvosi szempontból való ismertetése után a lélektani oldaláról világította meg a problémát.

Foglalkozott a kialakuló lélek önállóságra való törekvéseivel, merészségével, elbizakodottságával, kritikai hajlamával, melyhez megértéssel kell közeledni szülőnek, nevelőnek egyaránt. Meg kell érteni a gyermeknek úgyneveze't negativ magatartását, dacosságát, ellentmondásait is, mert ezek a jelenségek is a pubertás korával járnak. Engedjen a szülő a gyermeknek bizonyos önállóságot, legyünk nagylelkűek vele szemben és ne akarjunk minden titkába belehatolni.

A megnemértés konfliktusokra vezet és ez is oka a nemzedékek közti ellentétnek. Meg kell magyarázni a pubertás korban a gyermeknek, hogy milyen feladatai vannak az életben, helyes nemi nevelést kell neki adni, nem nemi felvilágosítást. Ezt a nevelést minél előbb el kell végezni. Ha pedig bünt követ el a gyermek, meg kell bocsátani neki. A rendkivül fontos kérdésről tartott kitünő előadásnak nagy sikere volt.

Ezután **Mók Ferencné** (Budapest) a leánykereskedelem ellen küzdő szerv országos főtitkára, mély hatást kiváltó tartalmas előadásban tárta fel a leánykereskedelem szörnyű átkait és mutatott rá a preventiv erkölcsvédelem fontosságára. Előadása elején megemlékezett Tisza Istvánról és Prohászka Ottokárról, akik már 1908—9-ben szükségesnek látták az akkoriban igen elterjedt hungara—mozgalom elleni védekezést. Ők lettek a megalapitói a leánykereskedelem ellen küzdő szervnek.

A mostani szerv félhivatalosan a belügyminiszter alatt és nemzetközi egyezmények alapján működik. Munkája hazai és külföldi részre oszlik. Az eddig kulisza mögött folyó munkának — mondotta az előadó — most már a nyilvánosság elé kell lépni, — hogy a társadalom támogatásával szolgálja a leányok védelmét. A hazai szerv 25 év alatt tizenötezer elesett leányt adott vissza a családnak és igy egész nemzedékeket mentett meg. A hazai szerv otthonokat tart fenn, ahol megmentik a lejtőre jutott leányokat s most állit fel egy száz ágyas zárt intézetet a veneriás betegek részére.

Védekezik a szerv a pornográf irodalom veszélyei ellen, figyelik az eltünési híreket, megállapitották a környezet tanulmányokból, hogy 80 eltünés közül ötven erkölcsi okokból tünt el. Ezekről gondoskodtak és tovább kisérik figyelemmel sorsukat.

Beszélt ezután a preventiv intézkedésekről, melynek alapja a felvilágositó nevelés. Debrecenben is meg fogják vetni ennek az alapját, ehhez kérte a társadalom támogatását. Előadását nagy taps közben fejezte be a kitünő előadó.

A harmadik előadó vitéz **Csia Sándor**, országos MÁV főorvos volt. Előadása elején kijelentette, hogy a leánykereskedelem elleni szerv most új cimet kapott „Népesedésügyi és erkölcsvédelmi szövetség" cimen. — Ebből a két szempontból vette vizsgálat alá a magyar faj fennmaradásának kérdését. A magyar nemzetnél — mondotta — most élet—halál kérdéséről van szó. Öngyilkosságot követ el ez a nemzet azáltal, hogy a szaporodása nincsen biztositva. Ennek oka az, hogy a nemi élet öncéluvá vált a fajfenntartási cél rovására. Ezzel szemben azt hangsúlyozta, hogy a családi élet fenntartása szükséges a nemzet fennmaradásának biztositására. Mégpedig az egynejü és egyférjü egyedül birásra berendezett házasélet fenntartása. Ha máskép nem megy, a nagy exisztenciák rovására kis exisztenciákat kell teremteni a házasélet biztosítására. Kényszeriteni kell a törvényhozást az álláshalmozások megszüntetésére a nemzet jövője érdekében. Küzdeni kell a fogamzást gátló szerek ellen, mert például Debrecenben — mint hallotta — háromszor több gyermek nem születik meg, mint amennyi életre jön.

Brutális örökösödési reformokra és azzal együtt telepitési reformokra van szükség a gyermektelen, vagy kevés gyermekü családok kárára. Másrészt azonban az adózást uj alapokra kell fektetni, mert ma a sokgyermekes családnak büntetés a sok gyermek. Az előadás komoly szociológiai gondolatival rendkivüli hatást váltott ki.

A MANSz Anyák Iskolájának befejező előadásai hétfőn délután öt órakor lesznek a MANSz otthonban. — Ekkor dr **Mitrovics Gyula** egyetemi tanár „Esztétikai nevelés" cimen fog előadni, **Uray Sándor** moderátor lelkész pedig „A gyermek imádsága" cimen.

Harminc esztendő a magyar madarak szolgálatában

Mentsük meg a Nagyerdőből azt, ami megmenthető. — A magyar madárvilág hőse beszél arról a harminc esztendőről, melyet szolgálatukban töltött el

Ezt a neves magyar tudóst is sokkal inkább ismerik távol Debrecentől, mint szükebb hazájában. Minden külföldi szakember ismeri a nevét, idézi munkáit,

mig itthon a maga szük körében nem tett egyebet, mint legtöbbször csendben, feltünés nélkül dolgozott.

Dolgozott és dolgozik. Éppen a közel multban jelent meg legfrissebb munkája, mely munkájában az alföldi madárvilágot dolgozza fel olyn népszerü formában, amire alig volt még példa a magyar irodalomban.

Nem sokat beszélnek se róla, se erről a könyvről.

Nyilván magyar sors a sorsa, mert azok, akik közel állanak hozzá, tudják, hogy milyen érték, de az egyetemes nemzet, az ország könnyen elsiklik az általános értékek mellett.

Felkerestük, mert éppen ebben az esztendőben üli meg, természetesen csendben harminc esztendőnek becsületes munkásságát. Éppen harminc esztendeje, hogy tudományosan foglalkozik a magyar madárvilággal. Éppen harminc esztendeje, hogy sok, sok értékkel gazdag életét egyetlen kérdésnek szentelte, még pedig annak, hogy ismertté, feldolgozottá tegye a magyar madárvilágot.

Szerényen, kedvesen fogad külön kis birodalmában, a református főgimnázium szertára mellett lévő dolgozószobájában. Igy mindenki kitalálhatja, hogy kiről is van szó, kiről is lehet szó:

Nagy Jenőről, a gimnázium jeles természetrajztudósáról, akinek keze nyomán keletke az ország leggazdagabb középiskolai állat és madárgyüjteménye éppen a református gimnázium falai között.

Rendkívül értékes és páratlanul gazdag ez a gyüjtemény. Olyan, milyenné csak kitűnő felkészültségü, nagy tudású és lelkes ember teremti meg azt a birodalmat, melyet teljes lelkével szeret.

— **Hát igen, harminc esztendeje dolgozom a magyar madárvilág életével,** — mondja szerényen. — Már diákkoromban vonzott ez a hivatás és egyetemi hallgató koromban Kolozsváron kívülről felfigyeltek a munkámra, mert egy-egy kirándulás alkalmával valóságos előadásokat tartottam az erdő madarairól.

Magam is alföldi ember vagyok, tehát érthető, hogy fokozottabb mértékben foglalkoztam az elmult három évtized alatt az alföldi madárvilág ismeretének megszerzéséhez...

Elgondolkozom, aztán mosolyogva mondja:

— Nagy madarász voltam magam is, de másképpen nem is lehetett volna tudományosan foglalkozni ezzel a hatalmas világgal.

Bevallom, hogy nagyon sok madárvér tapad az én kezemhez, mert úttörő munkát végeztem, meg kellett szereznem a madárvilág egy-egy példányát, hogy tudományosan foglalkozzam vele.

Vadász voltam és vagyok, aki, nincs mit tagadni, első sorban a madarakra pályáztam. Az ember ősi ösztöne az, hogy kézzel akarja megtapintani, közelről akarja látni azt, amit ismerni akar, tehát a madarat is. Azért fogták valamikor léppel a madarat s azért van ma olyan vigasztalóan nagy népszerüsége a madáretetőknek, különösen az ablakok elé szerelt madáretetőknek, ahonnan aztán az ember kényelmesen, nyugodtan megfigyelheti a vidék madárvilágát.

— Nagy és igaz barátja vagyok a természetnek, igy a természetvédelem hívének vallom magam.

A debreceni Nagyerdő olyan kincs, melyet kellően nem értékelni s meg nem becsülni bün. Minden alföldi város boldog volna és kincseket adna, azért, ha a Nagyerdő ott lehetne, mig mi lépésről lépésre, fokozatosan beépitjük szükitjük a határait.

Rá kell döbbenni végre, hogy itt igenis az épitkezések folytán kopik az erdő, pedig ha ez a szerencsés fekvésü természetes védőfal nem volna Debrecen alatt, talán a nyirségi homok és a cudar szelek régen eltemették volna.

Az egészségre, a város életére kibetetlenül nagy fontossággal bir az erdő ittléte, épen ezért nem győzöm eléggé hangoztatni, hogy óvjuk, védjük és szeressük ezt a kincset és ne engedjük további terjeszkedéssel rombolni, pusztitani...

— Csak egy egyszerü példát hozhatnék fel. Én közvetlenül az erdő alatt lakom, tehát szemmel tarthatom már ezért is az erdő életét. És meg kell mondanom, hogy egy tiz esztendő óta is sokat változott a helyzet nemcsak abban, hogy nagy része elveszett ennek az erdőnek, hanem abban is, hogy a madárvilága jóval kevesebb lett.

Még tiz esztendővel ezelőtt sokkal több madárfajta jelentkezett pl. téli időben ablakom etetőjénél, mint az elmult esztendőben. És ha nem áll meg ez a pusztitás és pusztulás, számolni kell azzal, hogy nagyon megcsappant madárvilágunk, természetesen vadállományunk is.

Igaz, hogy a pallagi út mentén már van egy hatvan holdas természeti emléknek kijelölt területünk, de ez édes kevés. Én nyugodt lelkiismerettel merem hangoztatni, hogy az egész Nagyerdőt természeti emléknek kell nyilvánitani. Ezt kívánja a város érdeke és ne akarjanak fatelepet és erdőtermelést folytatni éppen ott, ahol minden egyes szálfára kifejezetten nemzeti szükségünk van. Szük ugyan az ország, kevés ugyan az erdőnk, de éppen ezért kell megbecsülni.

Rajongással, szeretettel, az elmélyült ember tiszta meglátásával beszél az erdőről, a madarakról Nagy Jenő dr. Érzik minden szaván a hivatásának élő tudós legbensőbb érzéseinek megnyilatkozása.

Arról kevés szó esik köztünk, hogy

a most megjelent könyve szakkörökben is milyen érthető feltünést és nagy érdeklődést váltott ki.

Ez az első színes képekkel diszitett madarakról, erdei madarakról szóló igen szép könyv, melynek ismertetésére még visszatérünk. Nem beszél róla, pedig erről a könyvről minden iskolában előadást kellene tartani, mert igy, ilyen dobogó emberszivvel még nem irtak madarakról talán soha.

Iskolák, gazdák, erdészek büszkesége és öröme lesz előbb-utóbb ez a könyv. A tanító olyan segitséget kap pompás és népszerü feldolgozásában, amilyent álmában se merne remélni.

Nem, ő erről nem beszél, de beszélnek azok, akik szeretik a szépet, akik lelkesednek a különben is szegényes népszerü tudományos irodalmunk emie nagy nyereségén.

Nem beszélünk a bátorligeti nagy eseményről se, melyet ő álmodott meg, mely megmenti a magyar Alföld növény, állat és madárvilágát, mint egy élő muzeum a jövendő számára. Nem esik szó arról, hogy a Hortobágy madárvilágát ő ismertette meg a tudománnyal és dolgozta fel az ott élő állatvilágot a tudós felkészültségével, amire egyetlen példát hozhatunk fel, a pusztán lévő muzeumot. Nem esik szó azokról a madárvédelmi előadásokról, melyeknek évek óta éppen Nagy Jenő a lelke, mely előadásoknak közönsége egyre nő.

Nem, erről ne Nagy Jenő beszéljen, de beszéljenek azok, akiknek szeme láttára történik hosszú esztendők óta értékes munkásságának szebbnél szebb megnyilatkozása.

És egészen bizonyos, hogy fognak is beszélni ezzel a jubileummal kapcsolatosan.

Szalacsy Rácz Imre.

SZINHÁZ

A szinházi iroda hirei:

November 27. pénteken: **Csavargólány**, operett, prömierbérlet.

November 28. szombaton: **Csavargólány**, operett, D) bérlet.

November 29. napján, vasárnap délután: **Az én leányom nem olyan**, vígjáték, mérsékelt helyárakkal.

November 29. vasárnap este: **Csavargólány**, operett.

November 30. hétfőn: **Csavargólány**, operett A) bérlet.

December 1., kedden: **Csavargólány**, operett, B) bérlet.

December 2., szerdán: **Csavargólány**, C) bérlet.

December 3., csütörtökön: **A néma levente**, vígjáték.

December 4., pénteken; **Ifj. Horváth Pál**, vígjáték, prömierbérlet.

*

A szinházi iroda hirei:

Kétszáznál több előadást ért meg Budapesten **Erdélyi Mihály** uj operettje,

A csavargólány

amit pénteken mutat be a Csokonai szinház. Erdélyi Mihály neve mindig sikert jelent, hiszen operettjei **mulatságosak, vidámak, tele vannak remek számokkal, pompás táncokkal.**

A csavargólány

is ezeket az előnyös tulajdonságokat mutatja: **a profifutballista, apacslanyákon otthonos irónő és a ligeti jasszlány** története rengeteg nevettető bonyodalomra és szórakoztató helyzetkomikumra adalkalmat, ugy hogy a közönség elejétől végig mulat.

A csavargólány

elsőrendü előadásban kerül szinre a Csokonai szinházban. **Ihász Aladár** rendezi az operettujdonságot és Csanak Béla dirigálja, az együttesben pedig **Jurik Ica, Somlay Julia, Jurik Julcsi, Mihályfy Rózsi, R. Nagy Erzsi, Szabó László, Sugár Mihály, Ihász Aladár, Balázs János** adnak mulatságos figurákat.

A csavargólány

tele van dallal, tánccal — ezeket **Czudel Ferenc** tanitotta be — és a kiállitása is elsőrendü. A diszleteket **Molnár Sándor** tervezte.

x **A „Csalfa délibáb" cimü rendkivül érdekes regény kapható a könyvkereskedésekben. Ára 80 f.**

Olcsón, szépen
FESTES TISZTIT WEISZ
Arany J. u. 20.
Férfi öltöny vegytisztitás és vasalás **3 P-től**

Elitélt földbirtokos, aki adómentes benzint rádióakkumulátor töltésére és iparvasut hajtására használta fel

A debreceni ítélőtábla, mint jövedéki bíróság szerdán nagyobb jövedéki kihágási ügyeket tárgyalt.

Meizlik Ernőné gávai lakosnál egy kiló szacharint találtak, amiért 2112 pengőre ítélték. Az újrafelvétel során azzzal védekezett, hogy egyik háztartásbeli alkalmazottja tette bele a csomagot ruhájába. Ez a védekezése nem nyert beigazolást és ezért a debreceni tábla helyben hagyta az ítéletet.

*

Varga Lajos és Bückő Károly cseh harinyákat és román mazsolát csempésztek, amiért fejenkint 2110 pengőre ítélték őket. A debreceni tábla most Vargát még egy újabb csempészési ügyből kifolyólag is elítélte Gottseider Adolffal együtt, akit elsőfokon felmentettek. Az ügyben kettőjüket fejenkint 80 pengőre ítélte a tábla.

*

Klein Miksa szabolcsi és zempléni földbirtokos 3600 kiló adómentes benzint nem gazdasági célokra fordított, hanem rádió akkumulátor töltésére és iparvasut hajtására. Ezért ásványolaj adó jövedéki kihágás címen 2050 pengőre ítélték. A tábla egy újabb kulcs alapján ezt a bűntetést 643 pengő 75 fillérben állapította meg.

A tábla ítéletei jogerősek.

Virágtánc és keringő — halál és nyolc évi fegyház lett a bál vége

Megdöbbentő történet részletei elevenedtek fel csütörtökön a debreceni ítélőtábla Barankay tanácsa előtt. Ez év első napján Királyfalván leventebál volt a Hangya szövetkezetben. Éjfél után Fejjel József elvette a cigánytól a hegedüt és muzsikálni kezdett, majd visszaadta a cigánynak. Ekkor **a zenekar az ugynevezett „virágtáncot" huzta, Fejjel azonban keringőt Ifj. Cilli István azonban tovább akarta hallgatni a virágtánc muzsikáját és ezen összeszólalkozott a két ember.**

A jelenlevők szét választották őket, de Fejjel Jánosné, Fejjel József anyja egyre azt hajtogatta, hogy fia nem türheti el az ilyen megszégyenitést. Maga Fejjel is kijelentette, hogy:

— Ezt nem engedem el annak a taknyosnak, ha egy évbe kerül is.

Amikor már távoztak a bálból, Fejjel övéitől feltüze've visszament az udvarra, ahol szembe találkozott a teremből kilépő Csillivel.

— Te vagy az Pista? — kérdezte tőle.

— Igen.

Erre **Fejjtl József** egy kemény súlyos tárggyal fejbe ütötte Csillit, aki megszédülve elejtette a kezében lévő demizsont és **elesés közben újra kapott egy ütést a fejére Fejjeltől.** Az ütésektől a földre rogyott, később magához térve bevánszorgott a bálteremben, **de már nem tudta elmondani a kérdezősködőknek, hogy mi történt vele.**

Január 5-én halt meg a kórházban, mert az ütések agyát egészen összeroncsolták és agyhüdés következett be.

Emiatt a sátoraljaújhelyi törvényszék **Fejjel Józsefet szándékos emberölés büntette címén tiz évi fegyházra ítélte.** Megállapította a törvényszék, hogy a halálos ütés egy vaspálcával történt, melyet előzőleg öccsétől, Fejjel Ferenc szőlőmunkástól vett el. Fejjel Ferencet felmentette a törvényszék a szándékos emberölés büntettének bűnrészessége alól, mert nem látta beigazolva, hogy ő oda adta volna a vasbotot testvérének.

A debreceni tábla tegnap **dr Fényes Endre** ügyvéd védőbeszéde után **nyolc évi fogházra mérsékelte Fejjel Ferenc büntetését,** kifejtve, hogy a halálos ütés nem kétségtelenül a vasbottal történt, hanem valamilyen más súlyos tárggyal. Fejjel Ferenc felmentését ez okból is jogerősen helyben hagyta. Fejjel Józsefre nézve az ítélet nem jogerős.

Vakmerő szélhámosok pénzbeváltás ürügye alatt 7000 leu örökségét kicsalták Debrecenben egy férfinak

A városban előfizetéseket szedtek fel különböző helyeken egyik fővárosi lapra.

Vakmerő szélhámosok garázdálkodnak már napok óta Debrecenben. A város különböző pontjain tünnek fel s előfizetések gyüjtésének ürügye alatt, melyet a Magyar Uriaszonyok lapjára és abban megjelenő fényképekre eszközölnek, többektől pénzt csaltak ki.

Tegnap este sikerült fogást csinálták a ravasz szélhámosok. Bánlaky Mihály kerepesi lakos

a napokban Nagybányán járt, ahol 7000 leu örökségét vette fel. A határon visszajőve, Debrecenen keresztül utazott haza Kerepesre.

Debrecenbe este hat órakor érkezett s vonatcsatlakozást Budapest felé csak 10 órakor kaphatott. A közbeeső néhány óra alatt sétált egyet a városban, majd

unalmában betért a Kossuth vendéglőbe és ott italozni kezdett. Az ital csakhamar bőbeszédüvé tette Bánlakit s a szomszédos asztalnál ülőknek beszélgetni kezdett váratlan nagybányai örökségéről. Mutogatni kezdte a nála levő ezer leusokat

s kifejtette, hogy milyen aggodalmakat és vesződséget okoz neki azoknak magyar pénzre való beváltása.

A pénzt ilyenformán meglátta a szomszéd asztalnál ülő két fiatalember is, akik már az örökségről szóló elbeszélés hallatára hegyezni kezdték fülüket s akik azonosak voltak a pesti lapra előfizetés ürügye alatt szélhámoskodókkal.

Egyikük nyomban odatelepedett Bánlaki Mihály asztalához s megszólitota:

— Hallom, hogy uraságodnak román leue van, amit be szeretne váltani. Milyen szerencsés véletlen. Egyik rokonom a napokban akar átautazni Nagyváradra, neki szüksége lenne a román pénzre s szivesen beváltaná.

Ilyen módon, a pénzbeváltás ürügye alatt a két férfi elcsalta Bánlaky Mihályt az Arany Bikához. **Utközben kicsalták tőle az összes nála levő leut s egy óvatlan pillanatban a pénz kézhezvétele után megszöktek tőle.**

A kétségbeesett örökös nyomban a rendőrségre sietett, ahol feljelentést tett a szélhámosok ellen. A nyomozás során még a tegnapi éjjeli órákban megállapitást nyert, hogy a tettesek Révész Sándor és Asztalos Antal utazók, kik néhány napja tartózkodnak Debrecenben a Magyar Uriasszonyok Lapjára való előfizetésszerzés ürügye alatt s egyesektől ezen a cimen pénzt csaltak ki.

Az éjszakai órákban sikerült azt is megállapitani, hogy Révész és Asztalos a zsákmányolt összeggel autón Nyiregyháza felé utazott. Jelentkezett a rendőrségen a gépkocsivezető is, aki vitte a szélhámosokat s pontos személyleirást tudott adni róluk.

Nyomban értesitették telefonon a nyiregyházi rendőrkapitányságot s remény van rá, hogy a nyert pontos személyleirás alapján sikerül elfogni a két férfit, mielőtt teljesen elköltenék az örökséget.

Vasárnap nyilik meg Benyovszky István képkiállitása a Déri Muzeumban

Vasárnap, november 29. napján jelentős művészi eseménye lesz Debrecennek. Ekkor nyilik meg ugyanis **Benyovszky István** festőművésznek a második debreceni gyüjteményes képkiállitása a Déri-múzeum két kiállító termében. Néhány évvel ezelőtt rendezte meg **Benyovszky István** első kiállitását Debrecenben, amely a legteljesebb siker jegyében zajlott le úgy annyira, hogy az akkoriban Debrecenben tartózkodó Albrecht királyi herceg is megtekintette a tárlatot és a legőszintébb elragadtatással beszélt a kitünő magyar művész képeiről, — amelyek közül vásárolt is.

Azóta Benyovszky István többször leutazott a Hortobágyra és Debrecenbe és itt uj és uj témákat gyüjtve a Déri-múzeum két kiállitási termét is betöltő gazdag képanyaggal lép ismét a közönség elé. A Nagyalföld és különösképen a Hortobágy életének minden sajátossága bontakozik ki képein, amelyek az évekkel ezelőtti kiállitás óta egycsapásra megnyerte a debreceni müértő közönség legteljesebb tetszését. A mostani kiállitás még a multkorit is telül fogja múlni méreteiben, amennyiben a múzeum két kiállitási termét teljesen meg fogja tölteni a képanyag.

A kiállitás most vasárnap, november hó 29. napján, délelőtt tizenegy órakor nyilik meg.

Debrecen, sz. kir. város polgármestere
47826—1936. fj.

HIRDETMÉNY.

Az 1876. VI. tc. 5. paragrafusának rendelkezése alapján közhirré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága választott tagjainak sorából a folyó év végével a törvény rendelkezése szerint kilépő tagok meg üresedő tagsági helye, valamint elhalálozás folytán megüresedett egy tagsági hely, összesen öt tagsági hely a törvényhatósági bizottság folyó évi dec hónapban tartandó rendes közgyülésén fog választás útján betölteni. — Debrecen, 1936. november 25.

Dr Kölesey Sándor polgármester.

— Aranyeres bántalmaknál és vérkeringési zavaroknál, különösen nagyétvágyú és kényelmes életmódhoz szokott egyének a természetes Ferenc József keserüvizet egy pohárnyi napi adagokban kissé felmelegitve használják.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

A mi édesanyánk

Szemében fátyolos a lelkes csillogás,
Finom szépsége már régen elhervadt,
Egyszerű élet volt asszonyi élete,
Tövises utakon érettünk fáradt.

A világra nézve ő semmit sem jelent,
Hiszen csak küzdött, mosolygott, szeretett...
— Édesapánk elment az angyalok szárnyán, —
Egyedül nevelt fel három kisgyermeket.

Égőn sajogott a láthatatlan nagy seb,
Édesünk titkon hullatta könnyeit...
Mi pedig mosolygón pihegve álmodtunk,
Őrizett bennünket az áldott anyaszív.

Hetvennyolc éves már a mi édesanyánk.
Még mindig vár... dobogó szívvel szeret,
Most is úgy, mint régen, gügyögő árváit,
... és mellette tipeg három — öreggyerek.

1936. november 27.

Dr Boér Károlyné

— **A liturgikus mozgalom hullámai elérték hazánkat is.** Ennek tanúbizonysága az a könyvpiacon most megjelent liturgikus könyv, amelyet a liturgikus mozgalom elindítója: Pius Parsch írt, amelyet a magyar piaristák fordítottak magyarra. A liturgikus mozgalom egyik legkiválóbb magyarországi képviselője és harcosa dr Szunyogh Xavér Ferenc, budapesti bencés tanár érkezik holnap Debrecenbe, hogy a kat. világnézeti kurzus keretében megtartsa első előadását „A liturgia erkölcsi eszménye" cimen. A másik előadást dr Weninger Antal klinikai tanársegéd tartja „Speciális orvosetikai kérdések" cimmel. Aki az ő tudományos felkészültséggel megtartott és lelkesen előadott előadásait hallgatta, az előtt nem szükséges a bekonferálás. Mindkét előadás a piarista gimnázium dísztermében lesz. Előadások kezdete délután hat óra.

— **Kárpáti Károly előadása.** A zsidó gimnázium meghivására Kárpáti Károly világbajnok, szombat este nyolc órakor a hitközség tanácstermében előadást tart berlini sportélményeiről.

— **Esküvő.** Vrabély Irén és Baló Rezső m. kir. főhadnagy, november hó 28. napján, szombaton déli félegy órakor tartják esküvőjüket a római katolikus nagytemplomban. — Kecskemét, november hó. Temes tér 10.

— **Házasság.** Batáry Imre, Batáry gyógyszerész fia és Komáromy Gizike házasságot kötöttek. Jászberény, 1936. november hó.

x **Fogorvoslás.** Piac ucca 5. szám. Tömés 2 pengőtől, műfogak 2 pengőtől, Davidovics áll. vizsgázott fogász.

— **Már a gólyákat is kateszterbe állítják.** Gólya-katasztert óhajt felállítani (nem egy lábon állva, mint a gólya) a Magyar Ornitológusok Szövetsége az egész ország területén fészkelő gólyák fészkelési és költözködési adatai összegyüjtésével. Ebből a célból kéri a vármegye községi előljáróságait hogy többrendbeli kérdésekre választ adva azt küldjék be a Magyar Ornitológusok Szövetsége (Budapest) címére.

Luminált ivott Kabán és Debrecenben esett össze

Öngyilkos férfit szállítottak be a mentők a klinikára.

Tegnap délelőtt tizenegy órakor a Csapó és Rákóczi ucca sarkán levő piacon nagy riadalmat okozott egy ősz szeesett férfi. A járókelők arra lettek figyelmesek, hogy a **jólöltözött, közép kerú ember halálsápadt lesz és tántorogni kezd.** A következő pillanatban hangos jajgatással zuhant a földre.

A félig eszméletlen férfit pillanatok alatt hatalmas tömeg vette körül. — Nyomban átszaladtak a közelben levő mentőállomásra és értesítették a mentőket, a rosszúl lett, földön fetrengő férfi állapotáról. A pillanatok alatt kivonult mentők első segélyben részesítették az illetőt, majd kiszállították a belgyógyászati klinikára.

A klinikán megállapitották, hogy a férfi luminált ivott és az okozta a rosszullétét. Nyomban gyomormosást alkalmaztak s utána annyira jobban lett, hogy ki lehetett hallgatni. Az öngyilkosjelölt elmondotta, hogy **Rósenfeld Sándornak hivják, kabai bérkocsis. A nehéz helyzet annyira elkedvetlenítette, hogy öngyilkosságot határozott el. Luminált szerzett, amit még reggel Kabán borban bevelt.** Közben már a vonatban rosszul lett, de csak Debrecenben, a piacon esett összse. Rósenfeld Sándor állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Izraelita istentisztelet a Deák Ferenc utcai templomban.** (A pótimaházban) Pénteken délután 3 óra 35 perckor szombatköszöntő ima. Szombaton reggel negyed 8 órakor. Délután 3 órakor. Este szombatkimeneteli ima 4 óra 25 perckor. — A kápolnás utcai templomban szombaton reggel fél 8 órakor. Délelőtt fél 10 órakor gimnáziumi istentisztelet. Tizenegy órakor tóraolvasás és muszaf ima. Hétköznapokon reggel hétfőn és csütörtökön 6 óra 35 perckor. A többi napokon 6 óra 45 perckor. Este minden nap 4 óra 5 perckor. Az elnökség.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Péntek délután 3.50, szombat reggel 8, délután 3 órakor. Szombat kezdete péntek délután 3.49, szombat vége szombat este 4.48 órakor.

x **December másodikán lesz a Zenekedvelők Köre,** második bérleti hangversenye, fellép Julius Isserlis, bécsi zongoraművész. Napijegyek a Méliusz nál és a Bika előcsarnokában.

— **Besurranó tolvaj értékes boát lopott.** Vass László, Bethlen ucca 42. szám alatt lakos feljelentést tett a rendőrségen besurranó tolvaj ellen, aki lakására behatolva onnan háromszáz pengő értékü boát ellopott. — A rendőrség nyomozza a tettest.

— **Ellopták a lószerszámokat.** — Knöfler Kálmán fuvaros, Csokonai u. 32. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki Csokonai ucca 29. szám alatt levő istállójából ellopott egy teljes lófelszerelést. A rendőrség nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— **Ellopták a pénztárcáját a zsibvásárban.** Kovács Lászlóné, Bethlen ucca 34. szám alatti lakosnak szerdán délelőtt ismeretlen cigányasszony ellopta a zsebéből a pénztárcáját a zsibvásárban. A tárcában három pengo volt. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

— **Annyira részeg volt, hogy nem emlékszik semmire.** Ez év szeptemberében nagy ijedelem támadt a Hatvan ucca 55. számú ház udvarán. Egy garázda részeg ember fejszével kezében nagy riadalmat okozott és az egyik lakót, Veres Lászlót megfenyegette, hogy megöli és lecsapja a fejét. A garázda részeg Kovács János napszámos volt. Ez ügyben most volt járásbirósági tárgyalás dr Kerekes Ernő büntetőjárásbíró előtt. A vádlott napszámos nagyfokú ittasságával védekezett a tárgyaláson. Kijelentette, hogy nem emlékszik semmire, annyira részeg volt. A vádlott ezen állítását több tanú is igazolta. Ennek alapján a bíróság Kovács Jánost felmentette.

— **Szerelmi bánatában kutba ölte magát.** Vámos Erzsébet 22 éves berettyóujfalusi leány az elmult este az udvaron lévő nyitott kutba ölte magát és mire észrevették, belefulladt a mély vízbe. A nyomozás adatai szerint öngyilkosságának oka szerelmi bánat.

x **Vadat legmagasabb napi áron vásárolunk.** Körvadászatoknál előnyös helyszini átvétel. Pulykát legdrágábban veszünk. **Friedmann Mihály.** — József kir. herceg ucca 60. szám. Te-

— **Három ember az idegen udvaron magánlaksértéssel.** Gyurilla János, Németh Sándor és Kaima Mihály gávai legények a mult év októberében kocsmai mulatozás után behatoltak egy ismerősük udvarára és ott éjszakának idején nagy lármát csaptak. Ezért magánlaksértésért fejenkint egy heti fogházra itélték őket. A debreceni tábla szerdán fejenkint 30 pengőre enyhitette büntetésüket.

— **Megbüntették a házigazdát, mert leszerelte a lakója ablakát.** Özv. Pelo Istvánné debreceni asszony, id. Czakó István, böszörményiúti házában lakott, de három hónapig már nem fizetett lakbért, amikor a gazda felszólította, hogy költözzön el a házból. A lakó nem akart költözni, mire idős Czakó utasitására a fia ifj. Czakó István leszerelte a lakó szobájának az ablakát, hogy igy kényszeritsék távozásra. A házigazda és a fia ellen megindult a bünvádi eljárás zsarolás kisérlete miatt. A tárgyaláson azzal védekezett a háztulajdonos, hogy ő csak azért utasitotta a fiát az ablak leszerelésére, mert már négy üvegét kitörte a lakó és azzal fenyegette őket, hogy valamennyi üvegét kitöri az ablakoknak, ha kilakoltatási végzést kap. A lakó elismerte, hogy betört négy ablakot, de nem szándékosan, hanem csak légyhajtás közben ütötte be. — A bíróság megállapította a házigazda és fia bünösségét és elitélte őket 20—20 pengő pénzbüntetésre. Az itélet végrehajtását felfüggesztették.

— **A debreceni tábla megsemmisített egy itéletet, mert a fiatalkoruaknak nem volt védőjük a tárgyaláson.** Sarkadi György feleskedett mezőőr a mult év őszén falopáson ért két fiatalkoru gyermeket a debrecenkörnyéki erdőkben. — Ugyanaz nap délutánján ismét ott találta a két gyermeket, amint apjukkal, id. Kovács Gáborral fát szedtek össze. Amikor az erdőőr tiltakozott ez ellen, id. Kovács egy kétméteres fával fejbeverte és a gyermekek is követték példáját. Sarkadi ekkor egy felkapott fával arcon vágta id. Kovácsot, mire mindhárman elszaladtak. Id. Kovácsot hatósági közeg elleni erőszak és könnyü testi sértés vétsége cimen egy hónapra itélték, de ennek végrehajtását három évre felfüggesztették. Id. Kovács ugyanis Sarkadi ütése következtében a szemén sérült meg és látóképessége csökkent, ebben javulás nem is várható. A mezőőrt azonban jogerősen felmentette a bíróság. A debreceni tábla most megsemmisitette az itéletet és új eljárás lefolytatását rendelte el, mert a fiatalkoruaknak, akiket dorgálásra itéltek, az elsőfokon nem volt védőjük.

— **Székrekedésnél,** gyomorrontásnál emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Krajczár János szerelő fia Gyula; Egri András gazdálkodó fia István; Török Imre fia János; Lukács Bálint kocsis fia Lajos.

Eljegyzések: Burai József fm. — Madarasi Julia, Pap Sándor szerelő— Szentimrei Róza, Rózsa István fuvaros—Kovács Mária, Rózsa Mihály fuvaros—Huszár Róza, Szoboszlai László fm.—Tar Mária, Száva János npsz.— Puskás Róza, Pesti Sándor máv. altiszt Fritz Ilona, Szabó József kereskedő— Barta Gizella, Hajdú Miklós házi szolga—Nagy Anna, Török Sándor könyvkötő—Ujfalussy Gizella, Szabó Balázs fm—Szabó Katalin, Sőrés József gazdálkodó—Szűcs Erzsébet, Szabó Sándor fm.—Nagy Eszter, Berger János kereskedő Jakobovics Edit.

Halálozások: Sallar László r. kath. 83 éves, Rákóczi u. 11. Dr Tóth Lajos ref. 60 éves, Nagyerdő. Tanári villa I. dr Székely Jenő izr. 48 éves, Piac ucca 58. sz.

— **Orgazdaság lett a borajándékozásból.** G. Tóth Pál parasztnyai lakós ez év júniusában elvette anyjától a pincekulcsot és levitte oda Budai Dánielné bányász feleségét fiatalkorú leányával együtt. Miután borral megkínálta őket, 5 liter bort adott nekik, amit azok haza vittek. A borból fogyasztott Budai Dániel is, aki szintén tudta, hogy Tóthtól milyen körülmények között kapták a bort. Emiatt Budait és feleségét egy, egy heti fogházra itélték orgazdaság vétsége cimen, mig fiatalkorú leányukat, aki hatósági megállapitás szerint el szokott csavarogni a háztól, az apa brutális és iszákos természete következtében, dorgálásra itélte. A debreceni tábla most helyben hagyta az itéletet.

— **Hat hétre itélték, mert behatolt anyósához.** Hegedüs Mátyás mezőkövesdi napszámos, ki már többször volt büntetve, ez év augusztus 27-én befeszitette anyósa, Nyeste Mátyásné lakásának ajtaját és az ablak beverése után oda behatolt. Emiatt magánlaksértés büntette cimen hat havi börtönre itélték. A debreceni tábla most vétséggé minősitve a cselekményt, hat heti fogházra itélte, mert adat van arra, hogy korlátoltan beszámitható és a községi orvos javasolta elmegyógyintézetbe való utalását. A tábla Hegedüs büntetésével előzetes fogságát kitöltöttnek vette.

— **Légycsipés gyógyitása közben megégeit a kisgyermek.** Különös halálos gyermekszerencsétlenség történt Kunhegyesen. Szél Sándorné napszámos Erzsébet nevü, négy éves kislányát megcsipte egy légy. A kislány sirva panaszkodott anyjának, hogy fájdalmai vannak. Szél Sándorné meg akarta nézni a légy által okozott daganatot és — mert este volt — az égő lámpát a fekvő gyermek mellett helyezte el. A lámpa feldült, az égő petróleum ráömlött a kis gyermek ruhájára és meggyujtotta. Hiába kapkodott segitségért a megrémült anya, segiteni nem tudott, a szerencsétlen gyermek a szenvedett sérülésekbe belehalt. A vizsgálóbiró intézkedésére a gyermek holttestet felboncolták.

GRÜNFELD SALAMON nőidivat szalonját áthelyezte Piac u. 58. sz. Linóleum udvar.

— **Agyonlőtte magát egy kecskeméti joghallgató.** Kecskemétről jelentik: Farkas István kecskeméti joghallgató szüleinek lakásán pisztollyal főbelőtte magát és meghalt. A fiatalembernek vesebaja volt és betegségét gyógyithatatlannak hitte.

— **Báthory István emlékezete az iskolákban.** December 12-én lesz három és fél évszázados évfordulója annak, hogy Báthory István erdélyi fejedelem, a későbbi lengyel király meghalt. A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy minden tanintézetben december 12-én a tanitás első órájában hazafias ünnepély keretében emlékezzenek meg hazánk e kiválóan értékes és nagy fiának emlékéről.

— **Négy év alatt 25 ezer fővel gyarapodott Csehszlovákiában a magyarság létszáma.** Prágából jelentik: Most tették közzé az 1935. évről szóló hivatalos népmozgalmi adatokat, amelyek beszámolnak többek között a legutóbbi népszámlálás óta történt szaporulatról. A jelentés szerint az egyes nemzetiségek száma a következő: csehszlovákok 9.935.843, oroszok 594.405, németek 3,.266.203, magyarok 717.861, zsidók 194.033 és lengyelek 85.860. Ezek az adatok világosan mutatják, hogy a magyar kisebbség jelentős mértékben szaporodott. 4 év alatt a magyarság kereken 25 ezer fővel szaporodott.

Csapó uccai jégpalya megnyilt!

— **Eltávolitották a kolozsvári Bem-emléktáblát.** Kolozsvárról jelentik: A Deák Ferenc ucca és a Ferenc József ut sarkán levő régi, történelmi nevezetességü ház faláról szerdán eltávolitották a hatóságok a Bem-emléktáblát. Az emléktáblát 1898 karácsonyán helyezték el az épületen, Bem tábornok győzelmes bevonulásának félévszázados évfordulóján. Az emléktábla felirata a következő volt: „E házban szállott meg Bem honvédtábornok 1848 december 21-én győzelmes bevonulása után.“ Az épületbe nemrég költözött be egy román bank, melynek vezetősége a hatóságoktól a történelmi nevezetességü emléktábla eltávolitását kérte. A hatóságok készséggel tettek eleget a bank kérésének és szerdán délután munkások jelentek meg a ház előtt és a rendőrség felügyelete mellett leszedték az épület faláról az emléktáblát.

— **Autó és kocsi karambolja az országúton egy halottal és egy súlyos sebesülttel.** Szolnokról jelentik: Caterreicher Lipót és fia, szesznagykereskedőség teherautókocsija Tószeg község felől Szolnokra igyekezett. A gépkocsival szemben hajtott Sós József 36 éves jászkarajenői kocsis, mellette ült Benesik János 24 éves napszámos. A kocsi a gépkocsi közvetlen közelében hirtelen átvágott a szabálytalan jobb oldalra s valósággal nekiment a tehergépkocsinak. A kocsi az árokba borult s pozdorjává tört. Benesik szörnyethalt. Sós súlyosan megsebesült, a gépkocsi szintén az árokba fordult, de vezetőjének semmi baja sem történt.

— **Székrekedésnél,** gyomorrontásnál emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc József keserűvizet.**

A nemzetiek sűrű ködben felgyujtották a madridi csapatok gyüjtőtáborát

Rabat, november 26. A sevillai rádióállomás legutóbbi jelentése szerint a nemzeti csapatok Madridnak Arguelles és Cuatro Caminos városnegyedében jelentős előrenyomulást hajtottak végre. *A sűrű köd megnehezíti a légihaderő tevékenységét, ennek ellenére több nemzeti repülőgép felderítő repülést végzett a főváros felett, majd bombavető gépek jelentek meg és bombázták a mintabörtönt, valamint Madrid egyik nagy illatszergyárát, ahol a kormánycsapatok gyüjtőtábort rendeztek be.* A bombák igen nagy károkat okoztak, sőt az illatszerárugyár is kigyulladt. A gyár a délutáni órákban még mindig lobogó lánggal ég. *A nemzeti csapatoknak egyik hadoszlopa már útban van, hogy ezen a szakaszon általános támadást indítson a vörösek ellen.*

Madrid, november 26. A madridi védelmi tanács esütörtökön délben a következő hivatalos jelentést adta ki: *Az egyetemi városnegyedből a felkelők két hadoszlopa harckocsik támogatásával támadást indított ellenünk, de visszavertük őket. Az ütközetben két harckocsit zsákmányoltunk.* A carabancheli szakaszon a kormánycsapatok folytatják előrenyomulásukat. Az idegen légió egyik különítményének nagyrészét foglyul ejtettük.

Beismerő vallomást tett a Bernfeld betörés harmadik gyanusitottja is

A városszéli levezető árokba dobták a betörésnél használt szerszámokat.

A »Debreczen« részletesen beszámolt a debreceni rendőrség sikerült nyomozásáról, mellyel elfogta a Bernfeld Sámuel Piac ucca 3. szám alatt levő üzletében elkövetett betörés tetteseit.

A betörés elkövetői, Scherker Gusztáv és Tollas Károly nyomban elfogatásuk után beismerő vallomást tettek, mig a felbujtással vádolt Tarr István tagadta bűnösségét és ártatlanságát hangoztatta.

A tegnapi kihallgatás során aztán Tarr István is megtört a bizonyitékok súlya alatt és beismerte bűnrészességét.

A debreceni rendőrség detektivjei tegnap délelőtt megtalálták azokat a szerszámokat is, melyekkel a tettesek a betörést végrehajtották, illetve a páncélszekrény megfúrását megkisérelték. Ezeket a szerszámokat Scherker Gusztáv és Tollas Károly a város területén kivül levő szennyvízlevezető árokba dobták.

A beismerő vallomások után, a kihallgatások befejeztével ma délelőtt adják át Scherker Gusztávot és társait az ügyészségnek.

Bíróság előtt az asszonyégető gyilkos

Az utóbbi évek egyik legborzalmasabb bűnügyének tárgyalását kezdte meg a pestvidéki törvényszék Ez év márciusában — mint emlékezetes — Szentlőrinckáta községben

Novotni Frigyes borbélymester megfojtotta, majd a kenyérsütő kemencében elégette vadházastársát,

Barta Erzsébetet.

Egy alkalommal Zombori Jánosné, az új lakó felesége, be akart gyjtani a kemencébe és amikor a hamut kikaparta,

gyanus csontmaradványokra bukkant.

Alig fütött be a kemencébe, egyszerre fojtó bűz töltötte meg a lakást. Ekkor elment a jegyzőhöz és jelentést tett. A jegyző intézkedésére csendőrök mntek ki a házba. A csontokat megvizsgálta az orvos, aki kijelentette, hogy azok egy emberi holttest maradványai. Megindult a nyomozás és kihallgatták az időközben elköltözött Novotni Frigyest, aki eleinte tagadott, később azonban

beismerte, hogy megfojtotta, majd a kemencében elégette Barta Erzsébetet.

Az elvetemült gyilkos kihallgatása során elmondotta, hogy először párnát dobott az alélt nőre, majd amikor Bartha Erzsébet megfulladt, átment a kocsmába és inni kezdett. Később hazatért, begyujtott a kemencébe és amikor már nagy parázs gyült össze, ráfektette áldozata holttestét.

Egész éjjel tüzelt,

amig a szerencsétlen asszony holtteste elégett. A bűnügyet Mendelényi László dr, a pestvidéki törvényszék elnöke tárgyalja. Az ügyészség

gyilkosság

miatt emelt vádat Novotni Frigyes ellen.

Az ügyészség emelvényén Oláh János ügyész foglal helyet, mig a védelmet ifj. Kovács Sándor ügyvéd látja el.

A vádirat felolvasása után Novotni Frigyes a gyilkos borbélymester állt a bíróság elé.

— Bűnös vagyok abban, hogy megöltem Barta Erzsébetet, — kezdte a vádlott. — Megfojtottam az asszonyt és azután elégettem a holttestét a kemencében.

Azután tanúkat hallgatta ki, akik a borzalmas felfedezést tették.. A tárgyalást holnap folytatják.

Házasság igérésével pénzt csalt ki menyasszonyától, majd meglopta

Zelenák Béla 28 éves miskolci kárpitos hosszabb idő óta udvarolt Kálnik Ibolyának, akinek házasságot igért és az eljegyzést meg is tartották .Közben hosszabb időn át összesen 218 pengőt csalt ki menyasszonyától, aki egy későbbi házasság reményében ez oda is adta. Állandóan vendégeskedett a menyasszonyánál, akitől ellopott összesen 28 pengőt is és két arany karkötőt, ezeket a zálogházba tette. Ekkor aztán felbomlott az eljegyzés és Zelenák ellen bűnvádi feljelentés indult.

Ugyanakkor tárgyaltak egy másik ügyet is. Ugyanis megjelent egy diósgyőri mérnöknél és 120 pengő értékű munkát vállalt fel tőle, előleget is felvett. Azzal szedte rá a mérnököt, hogy él az atyja, hogy nagyobb bizalmat gerjesszen. Később két levelet is irt a mérnöknek atyja nevében, hogy a vállalt munkát megkezdte és ujabb előleget ké. Ekkor a mérnök fel akarta keresni Zelenák atyját és ekkor jött rá a csalásra, hogy az már régen meghalt, s Zelenák Béla meg sem kezdte a munkát.

A törvényszék egy csalás büntette, egy folytatólagos csalás és egy folytatólagos lopás címén két havi börtönre ítélte. — A debreceni tábla [illegible] helybenhagyta a büntetést. Az ítélet jogerős.

KÖNYV

SZENDREY MIKLÓS: SZÁNTÁS

Husz egy néhány elbeszélés. Kivétel nélkül a család, erkölcs és vallás érdekében született hangúlatos irások. — Sok-sok lelki szépség és elmélyül gondolat él ezekben az elbeszélésekben. Nem a nagyigényü olvasók, nem a jelentős irodalmi sikerek iránti tülekedés, de az őszinte és emberi szív szavai találnak az emberi szivekhez. Egyetlen hibája van ezeknek az elbeszéléseknek, mely hibát azonban erénynek is mondhatnánk. A hiba az, hogy nem egészek, nem kerekek, vagy ha igy jobb, valahogy csonkák. Gyors és váratlan befejezések állitják meg az olvasót. Ez hiba de lehet, hogy erény is, mert az olvasó lelkében további gondolatok születését serkentik elő. Valósággal kényszeritik az olvasót arra, hogy tovább foglalkozzék a felvetett kérdéssel és próbálja a saját ízlése szerint vezetni, irányitani a történet elmaradt részét, befejező részét.

Semmi cicoma és felesleges disz nincs nyelvezetében.

Mindent úgy mond el, ahogy átérzi, ahogy látja. Még a benső lelki fordulatait és láthatatlan érzelmeket is saját lelkületén keresztül nézi. Van valami különleges egyéni ize ezeknek az irásoknak, mely iz emlékeztet a francia irók mélyen vallásos irányzatának lelki világára.

Kedvvel, lelkesedéssel készült könyv, melyet szeretettel forgathat a friss szépségekért lelkesedő olvasók tábora.

L. Gy.

GRÜNFELD SALAMON nőidivat szalonját áthelyezte Piac u. 58. sz. Linóleum udvar.

MOZI

HÓHÉROK, ASSZONYOK, KATONÁK

Bemutató a Hungária moziban.

A kémdrámák „Mata Hari"-tól az „X. 27-ig, a 2-es számú kémirodá"-tól a „Varsói bál"-ig, szinte kivétel nélkül a legnagyobb közönségsikert jelentették a film történetében. Ez hatványozottan áll a Hungária mozgó most bemutatott darabjára a „Hóhérok, asszonyok, katonák"-ra. Fojtóan izgalmas jelenetek, pompás sodrú, rohanó cselekmény, eddig nem látott trükkök és nagyszerű színészmunka teszik az utóbbi idők egyik legkitünőbb darabjává ezt a kalandos történetet. Johannes Meyer rendezése a legügyesebb, amit hasonló zsánerű daraboknál láthatunk. Mesterien érti, hogyan kell feszültté, idegtépően izgalmassá tenni a szituációkat s maradéktalanul kihozni a film lehetőségeiben rejlő hatásokat. A főszerepekben Hans Albers lenyügözően monumentális alakítása s a ragyogó Charlotte Susan finom játéka ragadja magával a publikumot. A német dialógusok viszont hosszúak és unalmasak s ideje lenne végre már hozzáértő, művészemberekkel íratni meg a filmfeliratokat.

A kisérő műsor friss, változatos.

(k. i.)

— **A német parasztokat ezrével száműzi Szibériába a szovjet.** Varsóból jelentik: Ide érkezett megbizható jelentés szerint a GPU az utóbbi időben ellenforradalmi tevékenységek ürügyével a volgai „német köztársaság" területén is erélyes akciót kezdett. A német parasztok közül több ezret már régebben a keletszibériai táborokba számüztek. Az utóbbi időben is Angelsben a volgai köztársaság fővárosában a kormány több tagján kivül letartóztattak és sok évi kényszermunkára ítélték a volgai német kommunisták legismertebb vezetőit. A moszkvai német munkásklubot, amely kedvelt találkozó helye volt a külföldi származású kommunistáknak feloszlatták és több tagját letartóztatták.

— **Elítélték, mert vasvillával támadt a hegyőrre.** Pelemiczky László tolcsvai hegyőr ez év július 11-én figyelmeztette Pavleczki István szőlőmunkás feleségét, hogy máskor ne menjen át a gyalogút nélküli szőlőkön. E napon es efelé Pavliczki találkozott a hegyőrrel, amikor bükkönyt ment gyüjteni. Káromolva rátámadt a hegyőrre, amiért feleségét délelőtt figyelmeztette. Felemelte rá a vasvillát is, de amikor a hegyőr ráczélzott töltetlen fegyverével, akkor otthagyta. Emiatt Pavleczkit hatósági közeg elleni erőszak vétségéért két heti fogházra ítélték. A debreceni tábla most kisérletnek minősítve a cselekményt, 80 pengőre ítélte Pavliczkit.

— **Válasz-est az Ady-Társaságban.** Vasárnap este hat órakor a Déri-múzeum dísztermében nagyszabású irodalmi ünnepet rendez az Ady-Társaság. Az ünnepi est főszereplője Sárközi György, a kiváló fővárosi regényíró és költő, a „Válasz" cimü folyóirat szerkesztője, aki prózai és verses munkáiból olvas fel Debrecenben. Mellette pódiumra lépnek mindazok a debreceni költők és írók, akik a „Válasz" munkatársai. Juhász Géza elnöki megnyitójában a „Válasz" és Debrecen kapcsolatát fogja ismertetni. Gulyás Pál legújabb költeményeit mutatja, versekkel szerepelnek Gulyás Gábor, Kiss Tamás, Tóth Endre, tanulmányokkal Balogh István és Kondor Imre. Sárközi György már szombaton Debrecenbe érkezik. Az Ady-Társaság látja vendégül a kiváló írót, aki most először látogat el hozzánk. — Az előadás díjtalan.

A Meteorológiai Intézet egyik ballonját megtalálták

A debreceni meteorológiai intézet közli, hogy a november 26-án reggel felbocsátott ballonos müszer megkerült. Komádiban találta meg Nagy Gyula ottani lakos.

Nincs még hir a november 25-én reggel felbocsátott müszerről. Az intézet igazgatósága ismételten felhivja a közönség figyelmét a müszerekre és arra a körülményre, hogy a megtaláló **20 pengő jutalomban részesül egyéb költségének megtérítésén kivül.**

Sirógörcsöt kapott a tárgyaláson egy kereskedő felesége

Csütörtökön a debreceni törvényszék elé került Schwartz Péter vamospércsi kereskedő felesége, aki ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt emelte vádját az ügyszség.

A kereskedő felesége az elmult évben tészát főzött egy nagy edényben, melyben 15 liter víz volt. A tészta megfőzése után a nagy edényt, melyben a forró víz volt, letette a konyha földjére és ott hagyta. Két éves Ernő nevü gyermeke játszadozás közben ugrált a konyhában és véletlenül belezuhant a forró vízbe. Egész testén oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a gyors orvosi segitség sem tudta megmenteni az életnek. Meghalt a debreceni klinikán, ahová kezelésre beszallitották.

A kereskedő felesége a debreceni tárgyaláson sirógörcsöt kapott és percekig nem tudott válaszolni a kérdésekre. Nagyon siratta kis fiacskáját, aki borzalmas szenvedések után halt meg azért, mert a földön hagyták a forró vizzel teli edényt és nem vigyáztak. A törvényszék megállapította a bűnösséget a gondatlanságban az anyának és elitélték 50 pengő pénzbüntetésre. Az itélet végre hajtását felfüggesztették.

GYÁSZ ROVAT

Cseresznyés Istvánné Dávid Juliánna életének 62. évében elhunyt. Teme ese szombaton délután három órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. — Lakás: Pesti ucca 57. szám. — Temetését Bartha teme kezési vállalata végzi, püspöki palota.

— **Ügyes leány**, háztar ási munkára déli, ebédkoszt és fizetéssel felvételik, Hunyadi ucca 14., kenyérüzlet.

— **Az Árpádházi Boldog Margit Leányklub**, folyó hó 29. napján, vasárnap délután ötórai kezdettel teát rendez a klub helyiségében, Varga u. 18. szám alatt, az „Ida regénye" szereplőinek tiszteletére, melyre a szereplőket és a tagokat szeretettel meghivja a vezetőség.

— **A kőművesmesterek szakosztálya** folyó hó 27. napján, pénteken délután 5 órai kezdettel, az ipartestület helyiségében ülést tart. Tárgy: Épi ipari továbbképző tanfolyam ügye. Ezen ülésre a szakosztály tagjait ezúton hivja meg a szakosztály elnöksége.

— **A Debreceni Egyetemi és Főiskolai Luther Szövetség** most tartotta szokásos heti összejövetelét. Az előadó Labossa Lajos hitoktató lelkész volt, aki Luther es az egyetemi ifjúság cimen tartott előadást. Történeti kutatások alapján bizonyitja, hogy a wittenbergi egyetem, de általában a legtobb német egyetem ifjúsága Luther mellé állt és ők voltak azok, akik a szélrózsa minden irányában terjesztették a reformáció gondolatát. A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után a megjelentek kedélyes teázáson vettek részt.

— **Dr Pap Pároly adománya a ref. leánygimnázium Baltazár alapjára.** A ref. leánygimnázium tanári kara folyó évi szeptember havában, néhai dr Baltazár Dezső püspök nevére és emlékére, ezerpengős alapitványt létesitett. Az alapitványi ünnepélyek jövedelméből, gyüjésből stb fog ez összeg növekedni. Dr Pap Károly egyetemi tanár tekintélyes összeggel, 25 pengővel járult hozzá ehhez az alapitványhoz. Illesse köszönet ezúton is a nagylelkü adományozót és nemes cselekedete szolgálion követendő például.

DR DARKÓ JENŐ ELŐADÁSA A SZENT KORONÁRÓL.

Csütörtökön a Kereskedő Társulat dísztermében tekintélyes számú és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg dr **Darkó Jenő** egyetemi professzor, a Népszerü Főiskolai Tanfolyam elnöke a „magyar szent korona, mint művészi alkotás" cimü előadásának első óráját. Ramutatott a magyar szent korona **közjogi jelentőségére**, — amennyiben történelmi multunk alatt minden hatalom a szent koronát illette meg. Ez a szent korona azonban nemcsak nagybecsü történelmi és nemzeti érték, hanem mint művészeti alkotás is rendkivül nagybecsü. — A szent koronának későbbi kettőssége hü kifejezője volt annak a szentistváni politikának, mely jó viszonyban akart lenni nyugat felé a pápával és kelet felé a bizánci császárral.

Majd színes rajzát kaptuk azoknak a körülményeknek, amelyek Bizánc egykori császárát, Dukas Mihályt arra vitték, hogy Gézának koronát küldjön. Ez a korona csak hercegi korona volt, de nem is lehetett más, amit Bizánc császára idegen uralkodónak küldött. A bizánci korona elfogadása tulajdonképen függő helyzetbe hozta volna a magyar királyt Bizánccal. De ez nem jelentett igazi függést, hiszen Dukas hatalmát vesztett uralkodó volt. A Dukas-féle korona azonban mindaddig magánjellegü korona maradt míg nem egyesitették Szent István koronájával, amely a magyar királyi hatalom igazi és egyedüli letéteményese volt. A közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az élvezetes előadást, amelynek folytatása a jövő hét csütörtökén lesz délután hat órakor a Kereskedő Társulat dísztermében.

x **Kozmetikai újdonságok, hormonos krémek és pakolások petyhüdt bőrnek. legújabb módszerü estélyi kikészités. fénykezelés szénsav-fürdő, pórusösszehúzó, kozmetikumok, stb. KOMÁROMINÉ, kozmetikai intézetében. Bika bérház, Telefon: 19—56**

„A DEBRECZEN" képes melléklete szenzációs

SPORT

Ma indul turára a Bocskai

A Bocskai külföldi túrájára ma pénteken indul és az utolsó percben elsimultak a nehézségek és akadályok, megkapta a szabadságot Teleki, Hevesi és Orosz is, így ők is mehetnek. Debrecenből pénteken Palotás, Teleki, Hevesi és Orosz indulnak el és csatlakoznak a pestiekhez. Vágó helyett Kiss Kalkusz megy, a többi kölcsönjátékosra így nincs szükség. Takács csak később megy a csapat után, vizsgái letevése végeztével.

A Bocskai francia földre megy és vasárnap játssza első mérkőzését.

—

Rangadó lesz vasárnap a vasutas pályán. Profi mérkőzésnek beillő küzdelem lesz vasárnap a vasutas pályán a DVSC — Villanygyár találkozója, mert a két csapat összecsapása igen élvezetes játékot fog hozni.

A mérkőzés iránt egész keleten igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert Nyíregyházáról, Püspökladány és Karcagról számosan jelentették be jövetelüket, hogy tanui lehessenek a nagy összecsapásnak.

A mérkőzés pontosan két órakor kezdődik, előtte 12 órai kezdettel a DEAC — KMOVE fognak megküzdeni egymással.

A VASÁRNAPI MÉRKŐZÉSEK JÁTÉKVEZETŐI.

Debrecenben: DEAC—karcagi MOVE: dr Csicsák. — DVSC—Villanygyár: Schvéd. — Nyíregyháza Ny.-TVE—NyAFE: dr Nagy Zsolt. — Ny-VSC—B. Turul: Buttkai. Nagykálló: NSE—NyKISE dr Lengyel. — Mátészalka MTK—Textil: Schick. — Püspökladány PMÁV—DKASE: Gutfreund.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Gyengült a búza és a tengeri.

A készárúpiac üzlettelen, kissé csendesebb, mert a sváici fedezési vásárlások már szünőben vannak. A búza 5—10, a tengeri 10 fillérrel olcsóbbodott, a rozsnál csak a felső árat kellett 10 fillérrel mérsékelni.

Búza, tiszavidéki 77 kg 18.05—18.40 78 kg 18.25—18.55, 79 kg 18.45—18.70 80 kg 18.55—18.80. Felsőtiszai 77 kg 18.00—18.35, 78 kg 18.20—18.50, 79 kg 18.40—18.65, 80 kg 18.50—18.75. Duna—tiszaközi, fejérmegyei és dunántúli 77 kg 17.95—18.20, 78 kg 18.15—18.35, 79 kg 18.35—18.50, 80 18.45—18.60, rozs pestvidéki 15.30 takarmányárpa elsőrendü 14.00—14.50 középminőségü 13.50—13.70, sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 18.00—20.00 sörárpa 16.00—17.00, zab elsőrendü 16.70—16.80, középminőségü 16.60—16.70, tengeri tiszántúli 9.60—9.80, — egyéb állomás 9.60—9.70, őrlemények korpa 9.40—9.50, nyolcas liszt 12.10—12.30 mázsánként.

Magvak és hüvelyesek: Köles fehér 17.00—19.00, vörös 13.00—15.00, más egyéb 12.50—13.00, napraforgó tarka 14.50—15.50, tökmag nagyszemü 30.00—33.00, kisszemü 27.50—29.00, kék mák 95.00—98.00, Viktória borsó 17.00—19.00, zöld expressz 13.00—14.50, — őszi 14.00—15.50, lencse nagyszemü 40.00—46.00, középszemü 32.00—38.00 kisszemü 24.00—26.00, fehér hosszúbab 35.00—37.00, lapos 31.00—33.00, dunai 29.00—29.50, dunántúli 28.50—29.00, felsőmagy. 25.00—26.00, gömbölyü fürj 27.00—27.50, hosszú fürj 25.50—26.00, lucerna nyersar. 12.00—128.—, lóhere 110—116.—, tavaszi bükköny 18.00—19.00, csillagfürt 10.50—11.00, répaszelet 7.25—8.50.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMTATVÁNYOK
alábbi szövegekben a kiadóhivatal pénztáránál, darabonként 10 fillérért kaphatók:
Raktárhelyiség kiadó.
Üzlethelyiség kiadó.
Pince kiadó.
.....hold föld eladó.
Ez a ház eladó.
Bútorozott szoba 1. sz.
Bútorozott szoba 2. sz.
Kiadó lakás 1 2 3 4 6. szobás.

Levelezés

Ügyvédi
határidőnapló megjelent. — Naptárak az 1937. évre már kaphatók, asztali 50, kis falitömb 10 fillér Springer könyv, papír fotoszaküzletében vv.

„Rozika"
ma este negyedhét órakor fontos ügyben várom az első találkozó helyen. 4-d.

Egész finom mackógarniturák Korcsolyasvetterek megérkeztek
HAVAS
Harisnyaház
Bádonos u. 1.

Nyomozó iroda

Magánnyomozó
Gálócsy, Varga ucca 25. rendőrségi és évtizedes magángyakorlattal —, megfigyel, informál, s nyomoz bárhol.
64. 12. 1

Magánnyomozó
iroda. Szabó nyug. detektiv, **Kigyó ucca 57.** A legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel, informál, vidéken is.
65 12. 1.

Alkalmazást nyer férfi

Cserkészfiú
kifutónak felvételik, Cserkészbol-fiók, Ferenc József út 26. 1174

Ügyes
megbizható fiú, szobainasnak felvételik, — Szent Anna ucca 7. — 1192

Alkalmazást nyer nő

Egyszerű
dolgos lány, bejárónak felvételik. Ugyanott kutyák eladók. Széchenyi ucca 74. szám. 1172

Gyakorlott
diótörő lányok felvétetnek, Honvéd ucca 9. 1184

Magyar vagy német
ügyes, intelligens, háztartásban segítő gyermekleány, jó bizonyítványokkal azonnali belépésre jelentkezzék 8-9, vagy 2—3 óra között Nyomtató ucca 3. sz., udvarban jobbra. 1187

Ajánlat

Cserépkályhák
átrakását, tisztítását a legolcsóbban vállalom. Uj kályhák olcsón kaphatók. Mese István cserépkályhás, Rákóczi u. 1. szám.
1804 11. 30

Tekintse
meg úriszabóságomat, ahol modern szabású ruhát készítek, rendelésre, Ács Miklós, Simonffy ucca 2.
1515 11. 24

Gazdálkodók
figyelmébe. Páll Mihály férfiruha raktárát Csapó 11. alól áthelyezte Dégenfeld tér 3. alá, a vassátorral szemben. Szíves pártfogást kér.
1534 11. 25

NÉV ÉS ÜNNEPNAPI
olcsó, hatásos ajándékok, utólérhetetlen rum ése likőrkivonatok évtizedes forrása Földes vegyészillatszertára Bikabérház, — Vigmozi ná'.

Paulo
vésnök és bélyegzőkészítő, dombornyomda, zománc-, réz- és öntött címtáblák Batthyány u. 1. sz. (telefon: 13-65.)
964 12. 13.

Férjem elhalálozása folytán a kályhásipart továbbra is minden fennakadás nélkül, őcsém szakszerű vezetésével továbbra is folytatom. Szíves támogatást kérve továbbra is, Tisz telettel özv. Gschmeidy Jakabné, Timár ucca 17. szám. Telefon: 13—41. sz. 1599 1. 4.

Bőrkabát
festés, cipőt, retikült s'b villanygéppel fest Nagy Károly, Batthyány utca 10. szám. 728 12. 10

Zománc
és olajfestékek, (ajtók, ablakok festésére) 1 kg 1.00, 1.20, 1.40, 1.60-tól barna olajfestékek, bádogtetők, kerítések festésére, 1 kg 60 fillér, mik a készlet tart. Porfestékek, háztartási cikkek a legolcsóbban beszerezhetők, Csapó u. 14. szám. Bel- ó külföldi festék és olajárúk raktárában.
561 11 30

Ajánlja,
mint alkalmi vételt, a **Steuer divatház, Csapó ucca 10. szám,** puha és kemény gallérral, dupla manzsettás, végig bélelt, igen jól mosható puplinette ingeit. **548 P helyett 3.88 fillérért,** márkás hibátlan „Viskosa" női selyem harisnyáit **2.28 P helyett 1.68** fillérért és más alkalmi áruit, igen olcsón. — Eszközöljön egy próbavásárlást saját érdekében.
528 12. 13.

Agysodronyok
összecsukós vaságyak s gyermekágyak, mosdók állófogasok stb. viszont eladóknak árengedmény, Ottónál, Rákóczi utca 13. szám.
1605 11, 25

Mazsola
prima 1 kg 1.40
aszaltszilva
besztercei 1 kg
88 fillér
Déligyümölcs-csarnok
PIAC UCCA 7. SZÁM.

Varrógép kölcsönzés
varrógépeket, kerékpárokat veszek, cserélek, eladok, varrógép részek kapható, Javí ások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101
798 12. 17.

Női kabátot
is vehet nagyon olcsón, WEISZ SÁNDOR férfi. ruhaáruházában. Csapó ucca 10. szám.
560 12. 31.

Ólmot
legmagasabb napi áron veszünk
„Debreczen" kiadóhivatala

(78. folytatás.)

A kezem még lendült véres csonkaságában mint szél szárnyán a tépett zászló. Mintha ecsettel festeném fehér vászonra piros vérel azt a képet: Véres szívvel a tarlón.

Elborult a világ és egyetlen érzés uralkodott rajtam: Jó így pihenni. Szívem ki-kihagyott kapkodó, szörnyű munkájában, majd nekiiramodott, mintha hegytetőről futott volna le kötetlen kerékkel.

Aztán semmi se érdekelt, mert semmit se éreztem.

Se tarlóról, se szívről, se életről nem tudtam. De arról se tudtam, hogy halott vagyok, vagy élő.

Ajultan terültem el a búzakereszt tövében kifolyt vérem bordó tava mellett, mint szíven szúrt király trónja biborán.

A nap véresen pislantott végig a tarlón, mintha hunyorgó, félszemes kutatással keresett volna valakit.

Mikor eszméletre tértem, csillagok kacagtak felettem és a Hold mosolygott telten a messze nádasok felett, annyi rejtelemmel citrom pofáján, hogy nem birtam ránézni.

Mellettem térdepelt az apám és némán sírt, mint az árva, akinek még sirni is csak titkon szabad.

A valóságnak szörnyű fájdalma hasított rajtam keresztül:

— Élni kell és viselni most már az apám roppant szenvedését is.

Az apám némán sírt, csak a csillagok, a kacagó, gyermekszemű csillagok látták és a buta Hold pislogott könnyeire hűségesen.

Összeszorítottam a fogam, behunytam a szemem és kínomban névtelen, mostoha fájdalmamban káromkodás dübörgött a lelkemen keresztül olyan lendülettel, mint a szörnyű, mindent eltipró nyári vihar, mely buszt, rombol és rémít.

Hosszú, mérföldes pillanatok után ismét felnyitottam a szemem és a tekintetem a csonka, kötés nélküli kezemre esett.

Apám meglátta tekintetem és mélyről, nagyon, nagyon mélyről dübörgött fel a szava:

— Nem én akadályoztam meg az elvérzésed!....

Megértettem.

Sűrű, ezer éves vérem gátat rakott a felszakított sebre és elfogta az utolsó cseppek elől az utat. Fiatal, sokszor meglobogtatott, püsköszdi vérem legyőzte a halált, mit magam szántam jutalmul magamnak.

Az apám szava hasított, mintha csak fényes, csillogó acéllal vágott volna keresztül, kasul:

— Ha már csak ezt az egyetlen utat láttad, az se baj! Csak az fáj, hogy szó nélkül tetted. Mintha már senkid se lenne ezen a világon!...

Elfacsarodott a szívem.

Nem jutott most már nekem eszembe Csiky Mara. Olyan biztossággal éreztem, mint a vonat alá kerülő ember a kerekek forróságát, hogy igaza van az apámnak.

Szó nem jött az ajkamra, csupán a remegő reszketés kocogtatta össze fáradt, vértelen ajkam mögött a fogaimat.

— Olyan nehéz ez az élet? — nézett maga elé az apám.

Ugy mondta ezeket a szavakat, ahogy csak végítélet napján döröghet az Isten azokra, akiket szerencsétlen végzetük a baljára állított.

Végig csordult bennem a megkönnyítő sírás áldása. Hangosan csuklott fel zokogásom.

Nagy, apáknál szokatlan gyöngédségű szeretettel nyult a fejem felé az apám és megsimogatta a hajam:

— Ilyen rossz apád van neked? Nem bízol benne, hogy kenyeret keres legalább addig a kezedbe, amíg élni hagyja az Isten...

— A kenyér!... — esett ki első szavam kétségbeesett bánatzivatarral.

— Minden a kenyér, fiam! — ömlött végig rajtam az apám tekintete.

— A lélek!... — csuklottam fel.

— A lélek, a búzával együtt ereszti gyökerét az anyaföldbe!

Az apám egyszerű bölcsesége mögött világosan láttam az életet a maga mezitelen könyörtelenségében.

— Kenyér, fiam, édes fiam, a kenyér! Testvér a halál és a szerelem, mert mindkettőnek anyja: a kenyér. Ha majd annyit élsz már, mint én, akkor megérted! A búzaszemben benne van az Isten csodálatos alkotásának minden hatalma. A búzaszemen keresztül teremtette ezt a világot és az emberek ezen a búzaszemen keresztül élik ezt az életet. Még akkor is, ha búzaszem helyett rizst vetnek a földbe. Bekössem a kezed? — huzódott olyan közel hozzám, hogy éreztem forró, fáradt, szenvedő lélegzését.

— Köszönöm, édesapám — nyujtottam csonka karom és arcomon folyót mosott a könnyem.

Se arról a leányról, se a jövendő életről egyetlen szót se szólt apám.

Fontosabb dolga volt, nagyobb jelentőségű munkája. Bekötözte a karom és mikor készen volt, fejemhez hajolt, megcsókolt és azt kérdezte:

— Feltegyelek a kocsira?

— Köszönöm, édesapám, felmegyek én magam is! — próbáltam felállani, de olyan ernyedt, zsibbadt volt minden tagom, hogy mozdulni se tudtam, csupán a nyelvem forgott.

Az apám felemelt és az első ülésre ültetett. Akkor láttam, hogy a két csikóval jött keresésemre.

Mellém ült és a kezébe vette a gyeplőt. A nyelvével csettintett és a fürge csikók elindultak velünk a hütlenül elhagyott élet tündöklő kapuja elé.

— Aztán erről meg senkinek se kell beszélni! Tudod, milyen gyenge szegény édesanyád! — suhintotta meg az ostort, míg én némán megszorítottam fél kezemmel, kemény, vas karját, mellyel visszarántott a bizonytalan halál ködéből a biztos élet, morzsoló malomkövei közé.

(Folytatjuk.)

AJÁNDÉKOK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN, NAGYON OLCSÓN

Gyapjú nyaksál 84 fill. divat pongyola, finom flanellből 4.98, férfi divat sporting, bolyhos béléssel 4.68, hosszú ujju flanell hálóing, 8 dús himzéssel 3.48 fill.

FISCHER-BOLT

az olcsóságok csodaforrása, Teleki ucca 73.

Gyermekének

és családjának örömet szerez, ha hasznos, jó és olcsó ajándékot a közismert **FEUER divatházba vásárol, Csapó ucca 26.**

528 12. 13.

Aki a babáját

javíttatni akarja, az „Olcsó bazár" (Gambrinus átjáró) egészen előnyösen vállalja.

878 12. 20

Szép fekete,

hosszú kabát, műselyem béléssel, P 29.—. Ruhacsarnok Csapó u. 14. sz., az udvarban.

527 12 13

Dióbél

naponta frissen törve

fehér egy kiló P 2·50

II. rendü egy kiló P 2·30

Diótörőde

Honvéd ucca 9.

Tégla és cserép

jó minőségben, olcsó árban kapható Sebestyén Lajos téglagyárában. — Iroda: Fürdő ucca 2 sz. Telefon: 26—10.

1572 vv

Hócipőt,

sárcipőt tökéletesen javít Orbán, Piac ucca 7

1042 1. 15

Három

úrnak ebédet adok, kihordásra is. Bercsényi ucca 74. szám. 1180

Kereslet

Tejet,

napi húsz litert, állandó szállításra keresek, Farkas, Faragó ucca 5.

1175

Mosott rongyot

vesz lapunk nyomdája

Teljes ellátás

Kellemes lakás finom koszt, a Hungária penzióban, szobák napokra, és hónap számra. Ferenc József ut 59. szám.

27, 12, 1

Elelmiszer ital

BOR

édeskés, új, öt liter vételnél már 44 fillér a „Hullaházban" Timár ucca 31. szám.

1518 11 25

Téli alma,

sajáttermésü, kézzel szedett, kaphatók Ungvár ucca 4. szám Baranyi uccából nyilik.

1788 11 29

Tej 16 fillér

hordóskáposzta 12, bor 48 fillértől. Nagy Sándor, csapókanyar. 1189

TEAVAJ

uradalmi, pasztörözött tejből készült, mindig friss, 10 dkg-os csomagolásban a kiadóhivatal pénztáránál a délelőtti órákban ismét kapható. vv.

Társ

Jól bevezetett

elsőrendü férfikonfekció-szabósághoz pénzestársat keresek. Megtudható: Teleki ucca 11 szám, negyedik ajtó

1186

Pénz

Kölcsönöket,

elsőhelyi bekebelezésre vagy árufedezet mellett folyósítunk, tőzsdei megbizatásokat elfogadunk, betéteket gyümölcsöztetünk. Magyar Általános Takarékpenztár, Piac ucca 81 szám

1918 12 1

Kényszerkölcsönt

vashordókat, ásványvizesüvegeket veszek, hét hold földet eladok. Miklós ucca 13. 1183

Oktatás

Zongorázni

tanitok kezdőket, haladókat, képzősöket akadémiai módszerrel Hatvan u. 24. Első lakás.

951 0 3 vv

Állástalan

tanárok az összes iskolatipusok tantárgyainak és modern nyelveknek tanitását vállalják. Jelentkezés: Piac ucca 44. földszint 5 ajtó.

788 11. 30.

Jazz-zongorát

tanit Pesten és külföldön végzett fiatal asszony L. László Anny Werbőczy ucca 4 III. 7 Iparkamara.

849 11. 26.

Autó, motor kerékpár

Kerék árt,

rádiót, a legolcsóbban. Emerich és Budaházy autómüszaki üzletében vásárolhat Halköz 3.

„Ford" autó

eladó. 28-as A) tipusu. Jutányos áron. Esetleg külön a karosszéria és külön az alváz. Értekezni lehet: Honvédtemető ucca 29B. szám, Horváthnál.

1045 vv

Bútor

Használt

bútorokat, varrógépet, kerékpárt, zongora, s Wertheimszekrényt és egyéb ingóságokat veszek, eladok, cserélek. Hívásra házhoz megyek, „Bútorház" Csapó ucca 6. sz., udvarban. 435 12. 10

Varrógépek

szőnyegek, amerikai íróasztalok, iratszekrények, Wertheimszekrények, ülőbinálszekrények, rekamiék, hálók, ebédlők, konyhaszekrények, vitrinek, s bőrgarniturák, szezlonok, asztalok, székek, gramofon, eladók. „Bútormagazin", Széchenyi ucca 6. szám.

435 12. 12.

Dió

pulituros kombinált berendezés P 260. Konyhabutorok, ásztalkák, gyermekágy, stb, modern, izléses kivitelben olcsón beszerezhetők. Uj bútorlerakat, Deák Ferenc u. 3. 967

Diótelehálo

kombinált, perzsa szőnyeg, világosháló, eselő. Schunda cimbalom, varrógép, eladó. Hatvan ucca 18.

1150 12. 10

Hangszer

Zongorát

jókarban levőt, kereszthurosat, feltétlen jó hangút keresek, azonnali megvételre. Ajánlatokat gyártmány és ár megjelöléssel „Készpénzért zongorát" jeligére a kiadóba kér

1011

Tüzelő anyagok

Katonatisztek,

altisztek, katonai hivatalok, „Unió"-tagok elsőrendü tüzifát, szenet, kokszot, brikettet, téli beszerzésre is havi tész letfizetésre, készpénzáron kapnak. 100 kilót már házhoz szállitva. **„Margit" tüzifa és szén kereskedelmi vállalatnál, a Margitfürdő** mellett, Telefon: 10-24.

453 12 15

Tölgyfatuskó

gyökérmentes, száraz, mázsánként 3 pengő — Varga ucca 11.

1127 11. 29.

Uzlet, műhely raktárhelyiség

Üzlethelyiség

kiadó. Szent Anna ucca 36. szám. 1182

Kiadó lakás egyszobás

Egyszobás,

fürdőszobás, konyhás lakás, elsejére kiadó. nyugdijasnak, vagy özvegynek, Mester ucca 29. szám. 1185

PIACI ÁRAK

ELŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka s. drb	2.20-3.50	kilója	0.98—1.05
Pulyka k. kg	0.70—.80	Tyúk párja	4.00—5.60
Liba s. drb	3.80—5.20	Jérce párja	3.20—4.30
Liba k. kg	1.20—1.30	Csirke párja	1.20—3.10
Kacsa s. drb	1.80—3.20	Tojás darabja	0.10—12
Kacsa k. kg	1.10—1.20	Tojás kg	2.00—2.15
Kappan és csirke			

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.50—0.80	Szilvalekvár	0.82—0.85
Apró alma k	0.20—0.40	Szőlő kilója	0.30—0.60
Körte kilója	0.26—0.40	Dió kilója	0.70—0.80
Birsalma kg	0.30—0.44	Citrom drb	0.06—0.10

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Veresbagyma kilója	0.08—0.10	Petrezselyem sárgarépa csomója	0.03—0.05
Fokhagyma kilója	0.60—0.80	Czékla kilója	0.06—008
Burgonya rózsa kilója	0.08—0.09	Bab, száraz kg	.26—.30
vegyes kilója	0.04—.06	Zeller drb	0.01—0.03
Fejeskáposzta	0.03—.8	Retek drb	0.02—0.03
Kelkáposzta	0.02—0.03	Spenót és sóska csom.	0.02—0.03
Savanyúkáposzta kilója	0.16—0.18	Saláta feje	0.02—0.04
Karfiol drb	0.10—0.40	Zöldhagyma cs	0.03—5
Kalarábé drb	0.01—.02	Gomba kg	0.60—0.80
		Tök darabja	0.30—0.40

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kg	0.36	Rozs kenyér kg	0.22
Félbarna kilója	0.32	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kg	0.28		

PIACI LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.32	Búzadara kilója	0.40
Búzaliszt 0-ás kg	0.32	Rozsliszt kilója	0.22
Búzaliszt 2-ős kg	0.30	Korpa kilója	0.09 fillér
Búzaliszt 4-es kg	0.27		

Központon

teljesen különbejáratú egyszemélyes udvari szoba, előszobával és fürdőszobával azonnal kiadó. Péterfia ucca 12

1171

Lakást keres

Kétszobás

összkomfortos tiszta úri lakást keresek. Esetleg villamos mentén. Cim a kiadóban. 159 vv

Butorozott szoba

Néhány

olcsó havibéres szoba még elöjegyezhető az Arany Bika szállodában. Központi fütés, hideg, melegvíz, kényelem. Havibér 50 pengőtől. Felvilágositást az iroda ad. 749

Különbejáratú

csinosan bútorozott szoba kiadó. József kir herceg ucca 11. 1176

Bútorozott

szoba, belvárosban kiadó. Izletes házikoszt kihordásra kapható. — Domb ucca 14. 1179

Ingóságvétel

Kondenzoros

fényképnagyitó gépet, vagy külön kondenzort megvételre keres Piac 38. műterem. 1002

Ingóság eladás

Nagy őszi vásár az Ingóságközvetitőben

Eladásra kerülnek szép eredeti amerikai íróasztalok, komplett úriszobaberendezések, magános könyvszekrények, különböző üllőgarniturák, szőnyegek, futószőnyegek, szekreterek, nacional kasszák gázkályhák, fürdőkáldak, szobaklozettek stb Megvételre keresünk régi poharakat, komótokat, szekrényeket, íróasztalokat, dísztárgyakat, bármilyen dísz és ezüst tárgyakról szóló zálogcédulákat. Ingóságközvetitő, Kálvin tér 19. szám. Telefon: 11—99 szám.

1520

Hálószobabútor

félhálók, írógép, íróasztal, szezlonok, konzumtükör, hármasszekrény, szőrmadrácz eladó. Simonffy ucca 7. bútorüzlet. 802 1. 17.

Üzletberendezés

hálószoba, szezlon, rádió, amerikai íróasztal gyermekágy, villanytranszparens, radiátor, bunda, varrógép eladó. Csapó ucca 16. szám, udvarban.

271 12. 2.

Valódi

keleti perzsaszőnyeg, öt darab, hármasszekrény, csőágyak, eladók, Dégenfeld tér 6. szám, udvarban. 1188

Távesövek

koresolyák, meséskönyvek, gramofon, 15 pengőtől, gramofonlemez 50 fillértől, villanykörte csere 20 fillér. — Könyvkölcsönzés 2 fillér, „Vagyonmentő" Hunyadi ucca 18.

836 12. 18

Egy használt

fehér kandalló eladó, Gázgyár ucca 6. sz.

1173

Eladó házhely

Olcsó házhelyek

eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán Felv. ágositást ad dr csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy u. 12. sz., I. emelet.

1231 vv

Házhelyek,

villatelkek olcsón, Poroszlay út hatvannyolc számú gyümölcsösből, egyetemhez pár percnyire.

1103 12. 16.

Eladó ház

Eladó

Király Ferenc ucca 28. számú ház. Értekezni ugyanott, vagy Németh Sándornál, Simonffy ucca 2. sz.

883 12. 20

Eladó

Simonyi út 12. számú emeletes villa, hat szoba, két fürdőszoba, központi fütés mellett kályhák, egész épület alápincézve, 580 négyszögöles telekkel, mely a Komlóssy útra átnyulik Bővebb felvilágositást nyujt lovag Berks Lajos ügyvéd, Ferenc József út 75. szám. Telefon: 22—05. 1027

Eladó föld

ELADO

Hajduszoboszlón a „Déli tilalmas" düllőben 26 hold szántóföld. Továbbá a gyógyfürdő közelében, a „Bánom" szőllőskertben 944 négyszögöl szántóföld, gyümölcsfákkal s épülettel Ugyancsak a fürdő közelében a Böszörményi út mellett 634 négyszögöl háztelek. Érdeklődni lehet: Czeglédy Lajos Hajduszoboszló, Rákóczi utca 74. sz. alatt.

1209

Eladó állatok

Eladó

négy darab prima fejős és közel ellős tehén, — piaci áron, istálló próbával. Alom szalmáért trágyát adok. Szabó. Hétvezér ucca 13. sz.

1181

Élő mókus

van eladó. Széchenyi ucca 8. szám. Ugyanott borbélyüzletberendezést, vagy kész üzletet veszek. 1177

Felelősszerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
Lapkiadó Rt. kiadása.
Tiszántúli Könyv- és